

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 193.

SINNESSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1938

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNESSYKE I 1938.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1938

UTGITT AV

DET STATISTISKE SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1940

Pris kr. 1.50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1938.

- Nr. 127. Syketrygden 1936. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 128. Norges jernbaner 1936—37. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 129. Rekruttering 1934 og 1935. (*Recrutement.*)
- 130. Skatteligningen 1937—38. (*Répartition d'impôts.*)
- 131. Norges industri 1936. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 132. Jordbruksstatistikk 1937. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 133. Kommunevalgene 1937. (*Élections en 1937 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 134. Telegrafverket 1936—37. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 135. Kriminalstatistikk 1935 og 1936. (*Statistique de la criminalité pour les années 1935 et 1936.*)
- 136. Norges kommunale finanser 1935—36. (*Finances des communes.*)
- 137. Sjømannstrygden 1935. Fiskertrygden 1935. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 138. Norges Handel 1937. (*Commerce.*)
- 139. Norges fiskerier 1936. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 140. Det civile veterinærvesen 1936. (*Service vétérinaire civil.*)
- 141. Norges postverk 1937. (*Statistique postale.*)
- 142. Industriadbeidertygden 1935. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie etc.*)
- 143. Sinnssykeasylenes virksomhet 1936. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 144. Norges Brandkasse 1935—37. (*Statistique de l'Office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 145. Norges private aktiebanker og sparebanker 1937. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1937.*)
- 146. Arbeidsvilkårene for hushjelp i norske byer. (*Conditions de travail des domestiques dans les villes norvégiennes.*)
- 147. Norges bergverksdrift 1937. (*Mines et usines.*)
- 148. Folkemengdens bevegelse 1936. (*Mouvement de la population.*)
- 149. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1938. (*Dette etc. des communes.*)
- 150. Meieribruket i Norge 1937. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 151. Forsikringsselskaper 1937. (*Sociétés d'assurances.*)
- 152. Rekruttering 1936. (*Recrutement.*)
- 153. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1936. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)

Trykt 1939.

- Nr. 154. Syketrygden 1937. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 155. Norges jernbaner 1937—38. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 156. Skolevesenets tilstand 1935—36. (*Instruction publique.*)
- 157. Norges industri 1937. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 158. Bedriftstillingen 9. oktober 1936. Første hefte. Detaljerte oppgaver for de enkelte næringsgrupper. (*Recensement d'établissements au 9 octobre 1936. I. Données détaillées sur les différentes branches d'activité économique.*)
- 159. Jordbruksstatistikk 1938. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 160. Sjømannstrygden 1936. Fiskertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 193.

SINNSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1938

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNSSYKE I 1938.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1938

UTGITT AV

DET STATISTISKE SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1940

For årene 1854—1871 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».
For årene 1872—1929 se «Sinnssykeasylenes virksomhet».
For årene 1930—1934 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».
(For året 1932 se også «Tidsskrift for Den norske lægeforening» nr. 17—18
for 1934.)
For årene 1935, 1936 og 1937 se «Sinnssykeasylenes virksomhet.»

FORORD

Denne beretning bygger på oppgaver som er sendt inn av sinnssykeasylene, fylkesmennene og de offentlige leger.

Det er tatt inn to nye tabeller: Tabell 5: Pasienter pr. 1. januar 1938 fordelt etter innleggelsesår, og tabell 12: Overflyttinger fra et asyl til et annet. I innledningen har omtalen av de nye behandlingsmetoder fått en litt bredere plass. Ellers er det ingen større forandringer fra tidligere år.

Det Statistiske Sentralbyrå, Oslo, 21. mai 1940.

Gunnar Jahn.

Julie E. Backer.

Innhold.

Innledning.

	Side
1. Asyler og sykeplasser	3
2. Asylenes belegg	4
3. Pasienter som for første gang er lagt inn i norsk asyl	10
4. Pasienter som tidligere har vært behandlet i norsk asyl	13
5. Utskrevne pasienter	14
6. Døde	15
7. Sunnhetstilstanden	16
8. Sykebehandlingen	16
9. Utdrag av regnskapene	24
10. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger	24
Résumé en français	26

Tabeller.

Tabell 1. Sinnssykeasyler ved utgangen av 1938	28
» 2. Bevegelsen i belegget på asylene og i asylenes privatpleie	29
» 3. Bevegelsen i belegget i asylenes privatpleie	30
» 4. Overbelegget på de enkelte asylr	30
» 5. Pasienter pr. 1. januar 1938 fordelt etter innleggelsesår	31
» 6. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl. I. Alder ved innleggelsen. II. Alder da de første symptoner ytret seg	32
» 7. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter sykdommens varighet ved innleggelsen	33
» 8. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter diagnoser og sivilstand	34
» 9. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl	35
» 10. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter tidligere levevei	36
» 11. Direkte gjeninnleggelse	37
» 12. Overflyttinger fra et asyl til et annet	38
» 13. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte	39
» 14. Direkte utskrivninger. Deling etter asylr og etter behandlingens varighet og utfall	40
» 15. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall	41
» 16. Pasienter døde på asylene. Dødsårsaker og alder	42
» 17. Arbeidsvirksomheten	44
» 18. Bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon	45
» 19. Utdrag av regnskapene for 1937/38	46
Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av 5/6 1925 og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1938	50
» 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1938 etter oppgaver fra de offentlige leger	51
» 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1938	52

Table des matières.

Texte.	Pages
1. Nombre des hospices d'aliénés et nombre des lits	3
2. Aliénés traités dans les hospices	4
3. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien	10
4. Réadmissions	13
5. Sorties	14
6. Décès	15
7. L'état sanitaire	16
8. La thérapeutique	16
9. Relevé des dépenses et des recettes des hospices	24
10. Données supplémentaires	24
Resumé en français	26

Tableaux.

Tableau 1. Hospices d'aliénés à la fin de 1938	28
» 2. Mouvement des aliénés traités dans les hospices ou en famille sous la surveillance des hospices	29
» 3. Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices	30
» 4. L'exédent sur la capacité dans les divers hospices	30
» 5. Patients 1. janvier 1938 répartis par année d'admission	31
» 6. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien. I. L'âge lors de l'admission. II. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes	32
» 7. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par la durée de la maladie lors de l'admission	33
» 8. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par diagnose et état civil	34
» 9. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile	35
» 10. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par occupation antérieure	36
» 11. Réadmissions directes	37
» 12. Transferts	38
» 13. Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination	39
» 14. Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement	40
» 15. Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement	41
» 16. Décès dans les hospices. Causes de décès et âge des patients au décès	42
» 17. Le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices	44
» 18. Application de moyens coercitifs mécaniques et isolation	45
» 19. Relevé des dépenses et des recettes des hospices 1937/38	46
Annexe 1. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État d'après la loi du 5/6 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1938	50
» 2. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1938	51
» 3. Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1938	52

1. Asyler og sykeplasser.

Nombre des hospices d'aliénés et nombre des lits.

Ved utgangen av 1938 var det 23 sinnssykeasyler i landet med tilsammen 6 153 autoriserte sykeplasser. Staten eide 6 av asylene, 14 tilhørte en fylkes- eller bykommune eller flere kommuner i fellesskap og 3 var private. Opplysninger om de enkelte asyl er finnes i tabell 1 i tabellavdelingen.

Tabell a gir en oversikt over veksten i tallet på asyl er og sykeplasser siden år 1900.

Tabell a. Asyl er og sykeplasser.

Nombre des hospices et nombre des lits.

Ved utgangen av: <i>A la fin de:</i>	Asyler <i>Hospices</i>	Autoriserte plasser <i>Nombre des lits</i>		Ved utgangen av: <i>A la fin de:</i>	Asyler <i>Hospices</i>	Autoriserte plasser <i>Nombre des lits</i>	
		I alt <i>Total</i>	Pr. 10000 innb.hab.			I alt <i>Total</i>	Pr. 10000 innb.hab.
1900	11	1 615	7.2	1933	23	5 726	20.0
1910	17	2 858	12.0	1934	23	5 832	20.3
1920	21	3 976	15.0	1935	23	5 862	20.3
1930	23	5 625	20.0	1936	23	5 952	20.6
1931	23	5 707	20.2	1937	23	5 946	20.5
1932	23	5 726	20.1	1938	23	6 153	21.1

Ved utvidelser av asylene *Veum*, *Dale* og *Valen* er det i årets løp skaffet 207 nye plasser.

Det er utarbeidd planer til modernisering av de to B-avdelinger på *Gaustad*. For budsjetterminen 1938-39 er det bevilget 250 000 kr. til byggearbeidet og dessuten disponerer asylet et beløp på ca. 100 000 kroner som kan brukes til samme formål. Ved *Eg* har en tatt fatt på reisingen av tuberkulosepaviljongen. Ved *Dikemark* er det i løpet av 1938 utarbeidd planer til innredning av legekontorer, undersøkelses- og behandlingsrom for spesialistene, tannlegerom, operasjonsstuer, røntgen, lysbehandling og apotek ved utflytning fra den gamle verkstedsbygning og påbygging av denne. Til gjengjeld får asylet en ny, mer hensiktsmessig og betydelig større verkstedsbygning enn den nåværende. Ved *Veum* ble den nye sentralavdeling for menn på 140 plasser tatt i bruk den 19. mai 1938. Med dette nybygg er tallet på de autoriserte plasser ved asylet økt fra 200 til 340 — 180 for menn og 160 for kvinner.

Kapellet på Sanderud, som ble nevnt i forrige årsberetning, ble høytidelig innvidd den 21. oktober. «Plankomiteén» la i mai fram en plan for videre utbygging av asylet. Planen ble vedtatt av fylkestinget og det ble samtidig bevilget 50 000 kr. for at en skulle kunne begynne å føre opp boliger for personalet. Ved årsskiftet 1938-39 var det ennå ikke sendt ut innbydelse til anbud. I den tidligere fjøsmesterbolig «Kloster-kjelleren» er det i to rom innrettet et lite laboratorium.

Ved Presteseter ble nytt søsterhjem til 20 sykepleiersker påbegynt våren 1938. Nytt sommerfjøs ble ferdig og tatt i bruk i juni 1938. Ved Telemark fylkesasyl ble det arbeidd videre med planene om å utvide asylet med 140 plasser. Ved Dale kunne en ta den nybygde paviljong i bruk fra 8. september. Den har i første etasje en tuberkuloseavdeling på 16 senger og en liten pleieavdeling på 4 senger. I 2. etasje er det innrettet en vaktavdeling for helt rolige pasienter på 20 senger. I 3. etasje er det sykepleierskebolig med enkeltrom for 16 sykepleiersker. I kjelleretasjen er det en vevstue og det er dessuten avsatt et rom som i fremtiden er tenkt brukt til røntgen. Ved kgl. res. av 21. oktober 1938 ble Valensjukehus autorisert for 297 pasienter — 173 for menn og 124 for kvinner — idet Handeland nye koloni ble autorisert for 23 menn, et værelse på Ekely i 1. etasje for 1 mann og 3 værelser i mannssentralen for 1 mann i hvert. De første pasienter flyttet inn på Handeland koloni den 24. oktober. Den nye vaskeri-, kjøkken- og internatbygning er omtrent ferdig. Ny verkstedsbygning er planlagt.

I løpet av året har Østmarkasykehuss fått utvidd og modernisert sitt kjøkken. Vaskeriet er delvis modernisert, men det står ennå igjen en del arbeid. Sykehuset har videre fått et velutstyrt laboratorium og røntgenapparat. På programmet står nå å skaffe sykehuset tuberkuloseavdeling. Ved Oslo Hospitals sinnssykeasyl begynte byggearbeidet på den nye avdeling for urolige i april 1938 med nedrivning av den gamle celleavdeling — «døllhuset» — som da hadde vært i bruk i 160 år, et i Norge sannsynligvis enestående tilfelle. Det er laget en modell av dette. Den nye avdelingen ble ikke ferdig innen årets utgang som en fra først av hadde håpet. Ved Dr. Dedichens privatklinik ble det i 1938 innrettet et moderne tannrøntgen- og tannbehandlingsrom. Dessuten ble et nytt laboratorium tatt i bruk.

2. Asylenes belegg.

Aliénés traités dans les hospices.

Tabell 2 i tabellavdelingen viser bevegelsen i belegget på asylene og i asylenes privatpleie i 1938. Tabell 3 inneholder særskilte oppgaver for privatpleien, og tabell 4 viser størrelsen av middelbelegget og overbelegget på de enkelte asylene. Det er som i tidligere år regnet med antall tilfelle og ikke antall personer. En person som f. eks. er lagt inn på asyl 2 ganger i årets løp, er altså regnet som 2 tilfelle.

Tabell b viser bevegelsen i asylenes belegg i årene 1900-1938. Da de nye plassene hurtig er blitt belagt med pasienter, har det gjennomsnittlige overbelegg vært like stort som i 1937.

Tabell b. Oversikt over bevegelsen i asylenes belegg i årene 1900—1938.

Aperçu du mouvement de la population des hospices.

År <i>Année</i>	Innlagt for første gang i norsk asyl <i>Premières admissions</i>	Innskrivninger i alt <i>Total des admissions</i>	Behandlede tilfelle i alt <i>Total des cas traités</i>	Utskrivninger og dødstrill <i>Sorties et décès</i>	Pasienter ved årets utgang <i>Patients à la fin de l'année</i>	Antall forpleiningsdager <i>Journées d'entretien</i>	Middelbelegg <i>Moyenne quotidienne des patients traités</i>	Overbelegg i pst. av det aut. antall plasser <i>L'excédent sur la capacité en p.c.</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900	?	777	2 484	831	1 653	614 484	1 684	4
1910	769	1 138	3 817	1 012	2 805	999 493	2 738	÷4
1920	860	1 275	5 475	1 142	4 333	1 569 134	4 287	8
1930	1 157	1 765	8 301	1 644	6 657	2 307 900	6 321	12
1931	1 132	1 722	8 379	1 691	6 688	2 341 583	6 415	12
1932	1 242	1 938	8 626	1 816	6 810	2 395 464	6 546	14
1933	1 210	1 980	8 790	1 922	6 868	2 371 233	6 494	13
1934	1 272	1 975	8 843	1 887	6 956	2 377 994	6 511	12
1935	1 337	2 152	9 108	1 957	7 151	2 412 945	6 610	13
1936 ¹	1 384	2 224	9 375	2 017	7 358	2 463 724	6 733	13
1937	1 327	2 181	9 539	1 2 043	1 7 496	2 515 167	6 892	16
1938	1 439	2 359	9 854	2 181	7 674	2 555 083	7 001	16

Anm. I rubrikkene 1—5 er asylene og privatpleien ved asylene betraktet under ett, mens rubrikkene 6—8 bare omfatter de egentlige asytpasienter. *Les rubriques 1—5 comprennent patients dans les hospices et patients traités en famille sous la surveillance des hospices, tandis que les rubriques 6—8 ne comprennent que les patients dans les hospices.*

¹Tallene er rettet. *Chiffres corrigés.*

Følgende utdrag av asylenes beretninger viser at plassforholdene fortsatt er meget vanskelige ved en rekke asylter.

Eg: Av de 134 som det har vært søkt om plass for, har en bare kunnet ta imot 100. Ved årets utgang står som tidligere en del på ventelisten, særlig pasienter som opplyses å være urolige. Flere av dem har ventet i måneder. Slik som plassforholdene nå er, må en blande rolige og urolige pasienter om hverandre.

R o t v o l l: Utenom de 80 som er kommet inn i årets løp, har det vært søkt om plass for 15 menn og 13 kvinner.

R ø n v i k: Under den herskende, meget omtalte og betydelige asylnød, har vi ved samarbeid med distriktslegene fått så å si festnet det prinsipp at vi bare regner med å kunne skaffe asylplass for akutte, behandlingstrengende tilfelle. Kroniske syke og pleiepasienter anbringes så langt råd er i privatpleie. Vi har derfor også vært temmelig radikale i utrensning av alle de kusus som kunne forpleies utenfor asyl, og har på denne måte kunnet motta «til øyeblikkelig hjelp» nesten alle som det har vært søkt om plass for, både pasienter med akutte psykoser og andre syke til innleggelse etter eget ønske.

K r i m i n a l a s y l e t: Pasienttallet er gått ned fra 25 til 20 hvorved det er blitt 13 ledige plasser i asylet. Det er meget beklagelig i en tid hvor en har asylnød, at ikke Kriminalasylet utnytttes helt.

D i k e m a r k: Det reelle overbelegget er som i 1937 atskillig større enn det formelle som er ført opp i tabellen, da 8-timers dagen har ført med seg at mange sykesenger midlertidig er blitt belagt med det økte pleiepersonale.

V e u m: Det første halve år, inntil nybygget kunne tas i bruk, hadde asylet et overbelegg på ca. 12 pst. Alle nye plasser kunne selvsagt ikke belegges med en gang, men plassene fyltes etter hvert, slik at praktisk talt alle plasser var belagt ved utgangen av året. Plassforholdene har etter den store utvidelsen vært så rommelige at en ikke har behøvd å avslå en eneste berettiget søknad om plass.

S a n d e r u d: Ingen søknad er blitt avvist, og alle pasienter er blitt mottatt uten ventetid. Dette betyr ikke at sykehuset ikke kjemper med plassvanskeligheter. Overbelegget er like stort, til sine tider større enn noensinne. Når en har greid seg, er det fordi en har utvidd familiepleien. Pasienter som i en årrekke har vært i de åpne avdelingene, koloniene, er blitt forflyttet til familiepleien og deres plasser belagt med pasienter fra avdelingene.

P r e s t e s e t e r: Alle som det har vært søkt om plass for fra fylkets landdistrikter, er mottatt. Pr. 1. januar 1938 var alle pasienter på Presteseter forpleid for regning av fylkets byer, overflyttet annetsteds.

L i e r a s y l e t: Særlig på mannsavdelingen har det vært noe vanskelig å ta imot «på dagen» nye pasienter. Det henger dels sammen med skiftingen av leger: ny overlege og ny reservelege, som kvier seg for å ta ansvaret for utskrivningen av gamle pasienter så lenge kjennskapet til dem er overfladisk.

T e l e m a r k f y l k e s a s y l: De trange plassforhold har også preget asylets drift i 1938 med liten sirkulasjon, idet belegget består vesentlig av kroniske og vanskelige sinnssyke som ikke kan forpleies utenfor asyl.

K r i s t i a n s a n d s a s y l: Det var i året litt livligere veksel av pasienter enn vanlig; ellers intet av betydning.

D a l e: Plassforholdene ved asylet i første halvår av 1938 var like vanskelige som i de nærmest foregående år, men ble noe lettere for kvinneavdelingens vedkommende da vi fra 8. september kunne ta i bruk den nybyggede paviljong, mens plassforholdene for mannsavdelingens vedkommende fremdeles er like vanskelige, og en utviding av denne avdelingen er i høy grad ønskelig og påkrevd.

V a l e n: Vi har tatt imot så å si med en gang alle syke som trengte plass. Foruten fra Hordaland har vi tatt imot noen få fra Sogn og Fjordane, Bergen og Rogaland, men da det er vanskeligheter med å få dem utskrevet igjen, såframt de ikke utgår som ikke sinnssyke eller som skikkede for privat forpleining, blir det nok umulig i fremtiden å holde på med dette.

N e e v e n g å r d e n: En har fremdeles måttet avvise praktisk talt alle mannspasienter fra Sogn og Fjordane fylke for å kunne holde overbelegget nede på det vanlige nivå. Også kvinnepasienter derfra har en i atskillige til-

felle måttet avvise, da en vanskelig kan øke overbelegget ytterligere. Pasienter hjemmehørende i Bergen har en alltid tatt imot.

Det er fremdeles ingen vanskeligheter med å skaffe forpleiere for dertil egnede pasienter.

Rosenberg: Da asyltet er gått helt over til pleieanstalt, er det liten vekslning i belegget.

Oslo Hospital: Mens arbeidet med den nye avdelingen stod på, var det nødvendig å utskrive 4 pasienter og ikke motta nye i de plasser som ble ledige ved dødsfall, og pakke de andre pasienter sammen i de eldre avdelinger.

Ved hjelp av spesielle oppgaver som er innhentet, har en i tabell 5 foretatt en fordeling av alle pasienter som lå på asylene pr. 1. januar 1938 etter innleggelsesår.

Denne tabell er brukt ved beregningene av prosenttallene i følgende tabell c. Prosenttallene viser for hvert asyl hvor stor del av belegget er lagt inn i de forskjellige tidsrom. I siste kolonne er satt opp den gjennomsnittlige sammenhengende behandlingstid på asyltet.

Tabell c. Pasienter på asylene 1. januar 1938 prosentvis fordelt etter innleggelsesår.

Patients dans les hospices ¹/₁ 1938 répartis en p. c. par année d'admission.

Asyl <i>Hospice</i>	Innleggelsesår. <i>Année d'admission.</i>									Gjennomsnit- lig sammen- hengende be- handlingstid på asyltet (Ar.)
	1937	1936— 1937	1931— 1937	1926— 1937	1921— 1937	1916— 1937	1911— 1937	1906— 1937	1901— 1937	
Gaustad	16.0	22.1	54.5	87.9	95.1	97.3	99.3	99.8	100.0	6.8
Eg	22.3	35.0	69.4	82.8	88.4	95.3	97.6	99.1	99.7	6.4
Rotvoll	11.2	16.4	46.5	71.2	79.7	85.7	90.1	94.3	97.1	10.8
Rønvik	17.3	28.8	59.1	72.8	82.5	92.7	95.7	98.1	100.0	8.1
Reitgjerdet	16.1	26.3	59.9	75.6	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	6.5
Kriminalasylet	—	8.0	32.0	56.0	76.0	88.0	92.0	96.0	96.0	12.6
Dikemark	28.8	43.7	73.0	86.4	93.8	96.4	97.9	99.5	100.0	5.3
Veum	15.9	28.8	56.6	72.1	83.6	88.5	100.0	100.0	100.0	8.2
Blakstad	14.8	29.6	65.9	82.6	92.6	94.1	95.2	98.1	100.0	6.7
Sanderud	13.7	22.7	52.6	70.2	85.0	91.8	97.0	100.0	100.0	8.6
Presteseter	22.0	36.9	63.8	78.4	87.5	92.7	100.0	100.0	100.0	6.7
Lierasylet	12.3	22.4	53.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	6.5
Telemark	9.4	15.3	49.0	63.9	73.7	81.6	95.3	100.0	100.0	10.6
Kristiansands	7.7	11.5	26.9	57.7	73.1	76.9	84.6	88.5	88.5	14.7
Dale	15.3	26.0	63.7	85.3	91.9	96.3	100.0	100.0	100.0	6.6
Valen	25.9	39.1	71.9	83.5	92.6	96.7	98.9	100.0	100.0	5.7
Neevengården	27.5	40.2	74.9	87.6	93.1	96.8	98.1	99.2	99.5	5.3
Rosenberg	8.6	16.2	47.6	64.8	75.2	91.4	100.0	100.0	100.0	9.7
Opdøl	24.8	39.6	68.1	91.3	94.1	97.2	100.0	100.0	100.0	5.4
Østmarka	26.7	38.2	72.3	85.5	92.2	100.0	100.0	100.0	100.0	5.3
Oslo Hospitals	3.9	13.2	38.2	52.6	73.7	84.2	92.1	92.1	97.4	12.3
Dedichens	56.6	79.6	93.8	96.5	98.2	99.1	99.1	99.1	100.0	2.1
Møllendal	10.4	10.4	37.5	68.8	80.2	94.8	95.8	97.9	100.0	10.3
Alle	18.9	30.0	61.4	82.7	90.5	94.9	97.9	99.2	99.7	7.0

¹) *Durée moyenne de la dernière traitement dans l'hospice. Années.*

Den gjennomsnittlige behandligstid ved alle asylter tilsammen var 7 år. Ved de enkelte asylter var forholdene svært forskjellige. Tallene er selvsagt sterkt avhengige av asylenes alder og art. En må også være oppmerksom på at oppgavene gjelder den s a m m e n h e n g e n d e behandlingstid på v e d k o m m e n d e a s y l. Mange pasienter blir jo skrevet inn og ut eller overflyttet flere ganger. For disse er bare den siste behandlingstiden regnet med, da en ikke har andre oppgaver. For pasienter som er flyttet over fra et asyl til et annet, ville det vært av større interesse å ha opplysning om når pasienten ble lagt inn på det første asyl. Av tabell 1 kan en se når de forskjellige asylter ble åpnet. Dikemark, Neevengården og Østmarka ble opprettet for å avløse henholdsvis Kristiania, Bergen og Trondheim kommunale sinnssykeasylter og overtok fra åpningen av disse asylters belegg. Flere asylter har også ved utvidelser og ellers tatt imot eldre pasienter fra andre asylter.

Kortest var behandlingstiden ved Dedichen (2.1 år) og ved Dikemark, Neevengården og Østmarka (alle 5.3 år), og lengst var den ved Kristiansand (14.7 år), Kriminalasylet (12.6 år) og Oslo Hospital (12.3 år). Et gjennomgående gammelt belegg hadde også Rotvoll, Telemark, Rosenberg og Møllendal.

Omkring 19 pst. av alle pasientene var skrevet inn i 1937 og 30 pst. i 1936 eller 1937. Ca. 10 pst. var skrevet inn før 1921.

Ved Dedichen var 56.6 pst. av pasientene skrevet inn det siste året, mens prosenten ved Kriminalasylet var 0, ved Oslo Hospital 3.9, ved Kristiansand 7.7 og ved Telemark 9.4. Over fjerdedelen av belegget ved Telemark, Kristiansand og Oslo Hospital var skrevet inn før 1921. En viser ellers til tabell 5 og tabell c.

For å få et uttrykk for pasientvekslingen ved de forskjellige offentlige asylter, har en som tidligere i tabell d satt tallet på direkte inn- og utskrivninger i forhold til middelbelegget. Tabellen viser dessuten hvor stort overbelegget har vært ved de enkelte asylter. Den tidligere beregning over prosenten av direkte utskrevne tilfelle som har vært behandlet i kortere tid enn 1 år, er derimot sløffet.

Blant de asylter som ikke har privatpleie, hadde like som i 1936 og 1937 Østmarka, Dikemark, Valen og Opdøl den største veksling av pasienter. Blant de asylter som har privatpleie var forskjellen som vanlig ikke særlig stor. I 1938 var vekslingen størst ved Lierasylet. Når vekslingen var så liten ved Telemark og Kristiansand, kommer dette sikkert av at disse asylter arbeider med et belegg som for en stor del består av gamle, kroniske asylpasienter (se tabell c og bemerkninger fra Telemark fylkesasyl foran og i beretningen for 1937).

Overbelegget var i 1938 størst ved Reitgjerdet (40.7 pst.), Rønvik (34.5 pst.), Presteseter (34.0 pst.), Valen (33.1 pst.) og Østmarka (30.0 pst.)

Oppgavene over asylenes privatpleie (familiepleie) finner en i tabell 3 i tabellavdelingen. Ved de 6 asylter som hadde privatpleie, ble ialt 592

Tabell d. Oversikt over pasientvekslingen og overbelegget ved de offentlige asylenes i 1937 og 1938.

La circulation des patients et l'excédent sur la capacité dans les hospices publics.

	Direkte inn- og utskrivninger i pst. av middelbelegget <i>Admissions et sorties directes en p.c. de la moyenne quotidienne</i>		Overbelegget i pst. av aut. antall plasser <i>Pourcentage de l'excédent sur la capacité</i>	
	1937	1938	1937	1938
<i>Asyler uten privatpleie. Hospices sans traitement en familles sous la surveillance des hospices.</i>				
Gaustad	32.9	31.2	÷2.3	÷ 1.7
Eg	49.9	51.9	18.7	19.4
Dikemark	81.8	82.4	4.0	5.3
Veum	39.4	52.7	13.0	÷ 4.9
Blakstad	34.4	50.7	16.2	16.6
Telemark fylkesasyl	19.4	13.5	28.6	28.6
Kristiansands	4.0	26.9	÷3.8	-
Dale	46.3	44.8	19.2	19.6
Valen	74.9	78.4	35.9	33.1
Neevengården } Rosenberg }	58.6	40.4	7.7	9.5
Opdøl	75.9	72.9	21.0	22.8
Østmarka	92.9	91.0	28.7	30.0
Tils. Total	57.6	56.5	13.1	12.6
<i>Asyler med privatpleie. Hospices avec traitement en familles sous la surveillance des hospices.</i>				
Rotvoll	35.0	47.9	19.5	18.4
Rønvik	44.7	59.4	31.4	34.5
Sanderud	35.0	53.7	19.4	18.8
Presteseter	54.5	44.1	27.7	34.0
Lierasylet	43.9	63.1	19.4	19.7
Tils. Total	42.0	55.6	22.4	23.4
Reitgjerdet	13.2	11.6	40.7	40.7
Kriminalasylet	-	8.7	÷25.7	÷34.3

pasienter forpleid privat ved utgangen av 1938. Ved utgangen av 1937 var tallet 563. Setter en disse tall i forhold til hele pasienttallet ved alle asyler, finner en at prosenten av privatforpleide i løpet av 1938 er steget fra 7.5 til 7.7.

Fra Rønvik opplyses at privatpleien ikke bare brukes som en pleieinnretning for kroniske syke, men også som en gjennomgangsstasjon for rekonvalesenter og for pasienter som en ønsker å prøve en tid i sosialt friere miljø før en tar avgjørelse om hjemsending.

Privatpleien ved Sanderud er blitt betydelig utvidd i løpet av 1938. Dette er en følge av at utsetting av pasienter i privatpleien er den eneste måten asylet har kunnet holde sirkulasjonen oppe på. Etter erfaringene ved Sanderud føler de familier som ønsker å forpleie sinnssyke, seg tryggere når de vet at pasientene står under sykehusets kontroll, og at de øyeblikkelig kan få pasientene inn på sykehus igjen, hvis det skulle bli påkrevd.

Overlegen ved Lierasylet skriver at privatpleien ved dette asyl nå etter hans mening er blitt for stor: «Det må jo være et visst forhold mellom familiepleien og asyllets kapasitet (resp. vekslingsprosent). En rekke plasser står tomme fordi asyltet ikke har så stor vekslingsprosent at vi kan holde alle plasser belagt. Forpleiningsstedene ligger også så spredt og tildels vanskelig tilgjengelig (særlig i vinterhalvåret) at det er vanskelig å føre tilfredsstillende tilsyn.»

3. Pasienter som for første gang er lagt inn i norsk asyl.

Aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Av de pasienter som ble lagt inn på asyl i 1938, ble 1 439 lagt inn for første gang i norsk asyl. Det tilsvarende tall for 1937 var 1 327 og for 1936 1 384 (se tabell b). Av dem som ble lagt inn i 1938 var 697 eller 48.4 pst. menn og 742 eller 51.6 pst. kvinner.

I tabell 6 er førstegangspasientene delt etter diagnose og etter: I. Alder ved innleggelsen og II. Alder da de første symptomer ytret seg.

Tabell e viser hvor stort prosent av pasientene ble lagt inn under de forskjellige diagnoser i årene 1931-35, 1937 og 1938.

Tabell e. Pasientene delt etter diagnoser.

Les patients répartis par diagnoses.

Diagnose <i>Diagnose</i>	1931—1935			1937			1938		
	I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>		I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>		I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>	
		M	H		K	F		M	H
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	5.0	5.6	4.4	6.2	6.8	5.5	7.0	8.8	5.4
Psychosis ex constitutione	10.0	7.3	12.8	11.5	7.7	15.1	13.3	10.6	15.9
Psychosis manico-melancholica	12.0	9.4	14.7	7.5	6.7	8.4	8.7	6.6	10.6
Schizophrenia	51.3	53.9	48.5	49.9	53.0	46.9	47.0	48.2	46.0
Psychoses symptomatae	2.4	1.6	3.3	2.9	2.0	3.9	2.4	1.4	3.4
Psychosis epileptica	1.5	1.9	1.2	2.1	2.4	1.8	1.5	1.6	1.3
Psychosis alcoholica	1.2	2.2	0.2	1.9	3.5	0.3	1.5	2.3	0.7
Psychosis ex involutione et senio	7.5	5.8	9.2	9.1	7.0	11.2	9.1	8.3	9.8
Psychosis syphilogenes	4.9	7.4	2.4	4.6	6.5	2.7	3.5	5.0	2.0
Psychosis ex vitio cerebri	2.0	2.0	1.8	1.7	1.8	1.5	1.6	1.4	1.8
Psychoses aliae et male definitae	0.8	0.5	1.1	0.6	0.3	0.9	1.6	2.0	1.2
Non insani	1.4	2.4	0.4	2.0	2.3	1.8	2.8	3.8	1.9
I alt. <i>Total</i>	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Av de pasienter som ble lagt inn for første gang i 1938 led 47.0 pst. av schizophrenia. Som en vil se av tabellen er dette en litt lavere prosent enn vanlig i de senere år. De tallmessig viktigste sykdommer var dernest: Psychosis ex constitutione med 13.3 pst., psychosis ex involutione et senio med 9.1 pst. og psychosis manico-melancholica med 8.7 pst. av førstegangspasientene. Gruppen psychosis ex constitutione er i de senere år blitt større.

De særskilte prosenter for menn og kvinner viser at flere sykdommer har nokså forskjellig utbredelse blant de to kjønn.

Den mest spesifiserte diagnoseliste finnes i tabell 8. Delingen på undergruppene er heller ikke denne gang fullstendig, da diagnosen for en rekke pasienter fremdeles ikke er tilstrekkelig nøyaktig bestemt.

Tabell f viser pasientenes fordeling etter den alder da første symptomer på sinnssykdom ytret seg. Av mennene var i 1938 12.2 pst. blitt syke før de nådde 20-års alderen og 40.2 pst. før de fylte 30 år. De tilsvarende prosenter for kvinner var 11.1 og 31.4. Også i tidligere år har det vist seg at mennene gjennomgående har fått sykdommen i yngre alder enn kvinnene.

Tabell f. Pasientenes alder da de første symptomer ytret seg.

Répartition par l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.

Alder Age	1931—1935			1937			1938		
	I alt Total	Derav Dont		I alt Total	Derav Dont		I alt Total	Derav Dont	
		M	H K F		M	H K F		M	H K F
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
—14 år ans	3.5	4.2	2.7	5.0	5.6	4.4	3.8	3.9	3.6
15—19 » »	8.6	9.4	7.7	8.3	8.8	7.8	7.9	8.3	7.5
20—24 » »	13.5	15.4	11.6	12.9	15.3	10.6	12.6	16.2	9.2
25—29 » »	14.3	15.7	13.0	12.8	14.3	11.4	11.4	11.8	11.1
30—34 » »	13.6	14.5	12.6	14.8	13.8	15.9	12.6	11.0	14.0
35—39 » »	10.2	9.6	10.8	11.1	10.5	11.7	11.0	9.9	12.1
40—44 » »	8.3	7.3	9.3	8.4	7.9	8.8	7.9	7.2	8.6
45—49 » »	6.3	4.9	7.8	5.2	4.6	5.8	6.8	5.2	8.4
50—59 » »	9.0	7.0	11.0	8.4	7.3	9.4	9.7	8.2	11.2
60—69 » »	5.2	4.6	5.8	5.3	4.2	6.4	5.4	5.7	5.0
70—79 » »	2.7	2.4	3.1	2.3	1.8	2.7	3.1	3.1	3.0
80+ » »	0.5	0.6	0.5	0.3	-	0.6	0.6	0.9	0.4
Ukjent Inconnu	4.3	4.4	4.1	5.2	5.9	4.5	7.2	8.6	5.9
I alt. Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Ser en på aldersdelingen ved innleggelsen (tabell g), finner en at i 1938 var 4.7 pst. av mennene og 5.0 pst. av kvinnene under 20 år og henholdsvis 34.5 pst. av mennene og 22.6 pst. av kvinnene under 30 år.

Aldersdelingen under de forskjellige diagnoser vil en se av tabell h.

I tabell 7 er pasientene fordelt etter sykdommens varighet ved innleggelsen. Ved sykdommens varighet menes her tiden fra siste anfalls begynnelse til innleggelsen. For flere pasienter har dette ikke kunnet oppgis. I tabell h som er utarbeidd på grunnlag av tabell 7, er tatt med pasienter med kjent sykdomsvarighet. Pasienter med diagnosene idiotia et psychosis ex imbecillitate og psychosis epileptica er holdt utenfor.

Tabell g. Pasientenes alder ved innleggelsen.
Répartition par l'âge lors de l'admission.

Alder Age	1931—1935				1937				1938			
	I alt Total	Derav		Dont	I alt Total	Derav		Dont	I alt Total	Derav		Dont
		M	H	K		F	M	H		K	F	M
	Pst.	Pst.	Pst.		Pst.	Pst.	Pst.		Pst.	Pst.	Pst.	
—14 år ans	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.1	0.3	-			
15—19 » »	5.6	6.5	4.7	5.0	5.2	4.8	4.7	4.4	5.0			
20—24 » »	11.8	13.8	9.7	10.7	13.3	8.1	11.7	15.6	7.9			
25—29 » »	13.5	15.3	11.7	13.3	14.1	12.4	11.9	14.2	9.7			
30—34 » »	15.1	16.4	13.8	14.3	13.8	14.8	13.2	13.8	12.7			
35—39 » »	12.7	12.6	12.9	14.3	15.0	13.6	12.5	10.9	14.0			
40—44 » »	10.4	9.0	11.7	11.6	13.0	10.2	10.2	9.6	10.6			
45—49 » »	8.0	7.0	9.0	6.1	5.8	6.4	9.0	7.8	10.2			
50—59 » »	11.5	9.0	14.0	13.1	10.5	15.7	13.4	10.8	15.9			
60—69 » »	6.7	6.1	7.3	6.7	5.5	8.0	8.3	7.5	9.2			
70—79 » »	3.4	3.1	3.8	3.6	2.7	4.5	3.5	3.6	3.4			
80+ » »	0.9	0.8	1.0	1.0	0.8	1.2	1.3	1.4	1.1			
Ukjent Inconnu	0.2	0.2	0.2	-	-	-	0.2	0.1	0.3			
I alt. Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			

Tabell h. Sykdommenes varighet ved innleggelsen.
Kumulativ fordeling.

Durée de la maladie lors de l'admission. Répartition cumulative.

Diagnose Diagnose	Varighet under Durée moins de							I alt med kjent varighet Durée connue total
	1 år an	2 år ans	3 år ans	4 år ans	5 år ans	10 år ans	15 år ans	
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Psychosis ex constitutione . . .	56.0	70.3	78.9	84.0	85.7	91.4	96.0	100.0
Psychosis manico-melancholica .	72.4	83.7	90.2	92.7	94.3	95.9	96.7	100.0
Schizophrenia	52.3	65.2	75.7	80.2	84.8	94.2	96.9	100.0
Psychoses symptomatae	77.1	80.0	88.6	88.6	88.6	94.3	100.0	100.0
Psychosis alcoholica	65.0	80.0	85.0	90.0	95.0	100.0	100.0	100.0
Psychosis ex involutone et senio	38.9	55.7	71.8	78.6	82.4	93.1	96.9	100.0
Psychosis syphilogenes	51.0	69.4	77.6	79.6	91.8	100.0	100.0	100.0
Psychosis ex vitio cerebri	42.9	47.6	52.4	61.9	61.9	71.4	85.7	100.0

Tallene for de fire største grupper viser som tidligere at pasienter med diagnosene psychosis manico-melancholica eller psychosis symptomatae blir meget hurtig innlagt. Omlag 75 pst. hadde vært syke i kortere tid enn 1 år. Med konstitusjonelle psychoser gikk det senere, og lengst tid tok det for de schizofrene pasienter. Av pasientene i de to sistnevnte grupper hadde henholdsvis 56 og 52 pst. vært syke i kortere tid enn 1 år.

I tabell 8 er som nevnt pasientene fordelt etter den mest spesifiserte diagnoseliste. I samme tabell finnes opplysninger om pasientenes sivilstand. Av mennene var 63.6 pst. ugifte, 30.5 pst. gifte og 5.8 pst. før gifte.

(I 1937: 63.7, 30.2 og 6.1 pst.) Av kvinnene var 56.3 pst. ugifte, 30.5 pst. gifte og 9.6 pst. før gifte. (I 1937: 57.8, 32.9 og 9.3 pst.) Denne forskjell i sivilstandsfordelingen mellom menn og kvinner er rimelig, da mennene gjennomgående er yngre enn kvinnene.

I tabell 9 er pasientene fordelt etter h j e m s t a v n. I pst. av alle hørte 63.7 hjemme i bygdene, 33.8 i byene og 0.4 i utlandet, mens 2.1 pst. hadde ingen eller ukjent hjemstavn. I beretningen for 1935 er det gjort noen beregninger over sinnssykehyppigheten i de enkelte fylker, som en vil vise til.

Tabell 10 viser pasientenes tidligere l i v s s t i l l i n g. Som tidligere nevnt er det vanskelig å trekke noen slutninger av tallene før en ved neste folketelling har fått hele befolkningens ervervsdeling som sammenligningsgrunnlag.

4. Pasienter som tidligere har vært behandlet i norsk asyl.

Réadmissions.

Av de 2 359 innskrivninger som ble foretatt i 1938 gjaldt som nevnt i avsnitt 3, 1 439 førstegangs-pasienter. Resten gjaldt pasienter som tidligere var behandlet i norsk asyl, herav 806 direkte gjeninnleggelser og 114 overflyttinger fra et asyl til et annet. En har som tidligere regnet med tilfelle og ikke med personer. Enkelte pasienter er derfor telt med flere ganger. (Se statistikken for 1937, side 8).

Av de 806 (i 1937: 715) direkte gjeninnleggelser gjaldt 393 eller 48.8 pst. menn og 413 eller 51.2 pst. kvinner. I tabell 11 er de direkte gjeninnleggelser fordelt etter diagnose og etter den tid som er gått siden pasienten sist ble utskrevet. Fordelingen på diagnoser viser at 56.1 pst. av tilfellene gjaldt schizofreni, 14.8 pst. psychosis manico-melancholica, 9.2 pst. psychosis ex constitutione, 7.1 pst. idiotia et psychosis ex imbecillitate og 12.8 pst. andre årsaker. I pst. av alle direkte gjeninnleggelser var 75.5 utskrevet siste gang i årene 1938—1934, 15.3 i årene 1933—1929 og 9.2 før 1929. Av de tilfellene som siste gang var utskrevet i 1938 eller 1937 hadde 340 vært utenfor asyl i kortere tid enn 1 år. I pst. av alle direkte gjeninnleggelser hadde 42.5 (45.2) pst. vært utenfor asyl under 1 år, 27.6 (27.4) under 6 måneder, 15.1 (15.7) under 3 måneder og 5.4 (5.5) under 1 måned. De tilsvarende presenter i statistikken for 1937 er satt til i parentes. Som en vil se er forskjellen ikke stor.

For å gi en oversikt over de flyttinger som blir foretatt av pasienter fra et asyl til et annet, har en satt opp en ny tabell, tabell 12, i tabellavdelingen. Tallet på overflyttinger fra og til hvert enkelt asyl finner en også i tabell 2, men tabell 12 viser dessuten fra hvilke asyler hvert asyl har fått sine pasienter og til hvilke asyler de har sendt sine. Reitgjerdet, Veum og Dedichen skiller seg tydelig ut. Reitgjerdet har store tall både for tilflyttede og fraflyttede, Veum har på grunn av utvidelsen mottatt mange pasienter fra Gaustad, Reitgjerdet og Dedichen, og Dedichen har som vanlig mottatt få fra andre asyler men tjent som gjennomgangsstasjon til disse.

5. Utskrevne pasienter.

Sorties.

I løpet av 1938 ble det foretatt 1 750 direkte utskrivninger fra asylen og 114 overflyttinger fra et asyl til et annet. Overflyttingene er omtalt i avsnitt 4. (Dødsfall er ikke regnet med. De er omtalt i avsnitt 6.)

Av de 1 750 direkte utskrivninger (i 1937: 1 602) gjaldt 851 eller 48.6 pst. menn og 899 eller 51.4 pst. kvinner. Her er som ellers regnet med tilfelle, slik at pasienter som er utskrevet flere ganger i årets løp er regnet med hver gang.

I tabell 13 er de direkte utskrivninger fordelt etter utskrivningsmåten. Denne fordelingen er foretatt særskilt for de enkelte asyler og for de forskjellige diagnoser. En finner i denne tabellen også en tilsvarende fordeling av dødsfallene.

Av de direkte utskrevne tilfelle ble 515 eller 29.4 pst. skrevet ut med offentlig forpleining etter lov av 5. juni 1925 og 1 235 eller 70.6 pst. uten offentlig forpleining etter denne lov. Prosenten av dem som er skrevet ut med offentlig forpleining var i 1935: 23.8, i 1936: 24.4 og i 1937: 30.7.

Av dem som i 1938 ble skrevet ut med offentlig forpleining ble 19.3 pst. skrevet ut til sitt eget hjem eller til slektninger, 71.5 pst. til andre private og 9.2 pst. til sykehus, gamlehjem o. l. De tilsvarende prosenter for dem som ble skrevet ut uten offentlig forpleining var 82.6, 12.1 og 5.0. Hertil kommer noen pasienter som er rømt.

I tabell 14 og 15 er de direkte utskrevne tilfelle fordelt etter varigheten av behandlingen. Med dette menes varigheten av det siste asylopphold. I tabell 14 er fordelingen etter varighet kombinert med en deling etter asyler og i tabell 15 med en deling etter diagnoser. I begge tabeller er dessuten oppgitt hvor mange tilfelle er skrevet ut som sinnssyke og som ikke sinnssyke.

Opgaven i tabell 14 viser at behandlingstiden for de utskrevne har vært ulik ved de forskjellige asyler. Dette henger sammen med de forhold som er omtalt på side 8. Ved noen asyler var mellom 40 og 50 pst. av de utskrevne behandlet i kortere tid enn 1 år, ved andre 70—80 pst. For alle asyler under ett var prosenten 63.2, mot i 1937 66.5 og i 1936 66.3. Vel $\frac{3}{4}$ av alle hadde ligget på asyl under 2 år.

Prosentene i tabell i er regnet ut på grunnlag av fordelingen etter diagnoser i tabell 15.

Ser en på de tre tallmessig viktigste psykoser, finner en at behandlingstiden har vært temmelig nøyaktig like lang for pasienter behandlet for psychosis ex constitutione og for psychosis manico-melancholica. Vel 72 pst. av disse pasienter hadde vært på asyl under 1 år og omkring 5 pst. lengre enn 5 år. De schizofrene pasienter hadde hatt et betydelig lengre asylopphold. Bare for 55 pst. av disse var behandlingstiden kortere enn 1 år og for hele 17 pst. lengre enn 5 år. Prosenttallene for alle sykdommer tilsammen viser at behandlings-

Tabell i. Behandlingens varighet. Kumulativ fordeling.

Durée du séjour à l'hospice. Répartition cumulative.

Diagnose <i>Diagnose</i>	Varighet under: <i>Durée moins de:</i>					
	$\frac{1}{2}$ år <i>an</i>	1 år <i>an</i>	1½ år <i>an</i>	2 år <i>ans</i>	5 år <i>ans</i>	10 år <i>ans</i>
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	52.2	66.3	78.3	81.5	92.4	92.4
Psychosis ex constitutione	54.3	72.4	82.4	85.5	96.4	98.6
Psychosis manico-melancholica	54.7	72.4	81.8	85.9	93.8	96.4
Schizophrenia	34.2	54.9	64.8	69.5	82.9	91.2
Psychoses symptomaticae	63.3	90.0	96.7	96.7	96.7	96.7
Psychosis epileptica	38.1	71.4	76.2	81.0	90.5	100.0
Psychosis alcoholica	57.6	81.8	90.9	93.9	93.9	100.0
Psychosis ex involutione et senio	50.0	67.5	80.0	82.5	93.8	100.0
Psychosis syphilogenes	48.2	67.9	76.8	82.1	92.9	100.0
Psychosis ex vitio cerebri	50.0	66.7	83.3	83.3	100.0	100.0
Psychoses aliae et male definitae	63.6	81.8	81.8	81.8	81.8	90.9
Non insani	88.1	95.2	97.6	97.6	100.0	100.0
I alt. Total 1938	43.7	63.2	72.9	76.9	88.2	94.1
» » 1937	45.5	66.5	75.0	79.1	90.4	95.1
» » 1936	45.1	66.3	75.1	79.7	89.1	94.7

tiden har vært omtrent like lang for de pasienter som ble direkte utskrevet i 1938, 1937 og 1936.

For de 1 750 direkte utskrivninger er det i 1 196 tilfelle oppgitt at pasienten ble skrevet ut som sinnssyk og i 543 tilfelle som ikke sinnssyk. I 11 tilfelle savner en opplysninger. Holder en disse utenfor, blir prosenten av ikke sinnssyke 25.5 mot i 1937 28.7 og i 1936 25.7.

6. Døde.

Décès.

I alt døde i løpet av året 317 pasienter på asylene. Av disse var 150 menn og 167 kvinner. Regnet i pro mille av middelbelegget døde i 1938 45.3 mot i 1937 43.7 og i 1936 48.1.

I tabell 13 er de døde gruppert etter sinnslidelsens art. Tabell 16 gir en fordeling av de døde etter dødsårsak kombinert med en fordeling etter asyl og etter alder og kjønn.

Av alle dødsfallene skyldes 24.0 pst. tuberkulose. Av sykdommer i åndedretsorganene døde 21.8 pst. (mange dødsfall av lungebetennelse) og av sykdommer i hjertet og kretsløpsorganene 8.2 pst.

Det inntraff 4 tilfelle av selvmord, 3 blant menn og 1 blant kvinner. Av andre voldssomme dødsfall var det også 3 tilfelle blant menn og 1 blant kvinner.

Fra Dedichen opplyses at det har vært mange dødsfall fordi sykehuset, da det som regel ikke er noen venteliste, for en vesentlig del får inn akutte kasus, delvis med svær uro og dårlig almentilstand.

En viser til de beregninger over dødeligheten blant asylbehandlede sinnssyke som ble foretatt i statistikken for 1937. Her er dødeligheten i de enkelte aldersklasser beregnet, og det er foretatt sammenligninger mellom dødeligheten blant sinnssyke på asyl og blant befolkningen i sin helhet. Av resultatene kan nevnes at den totale dødelighet ble beregnet å være ca. 3 ganger høyere blant sinnssyke menn enn blant normale, og ca. 4 ganger høyere blant sinnssyke kvinner enn blant normale.

7. Sunnhetstilstanden.

L'état sanitaire.

Den alminnelige sunnhetstilstand blant pasientene synes å ha vært bra. I mars var det på R o t v o l l en del tilfelle av hårdnakket angina, til dels med flegmonis, peritonsillær svulst. Tre tilfelle ble komplisert med tonsillærabscess, som gikk tilbake etter insisjon. På D i k e m a r k var det om høsten et «rush» av febris catarrhalis, til dels med influenzalikhende symptombilde. På S a n d e r u d opptrådte utpå ettersommeren og høsten noen lette tilfelle av skarlagensfeber.

Fra S a n d e r u d og L i e r a s y l e t meldes at sunnhetstilstanden blant personalet ikke har vært god.

På R ø n v i k har det vært drevet ganske omfattende tuberkulinundersøkelser uten at farlige smittekilder er blitt avslørt. På V e u m har en fortsatt med en tuberkuloseundersøkelse som ble påbegynt i 1937. Fra flere andre asylter meldes at det arbeides systematisk med oppsporing av tuberkulosetilfelle.

På Gaustad ble det om våren foretatt en ernæringsundersøkelse av et representativt utvalg på 100 pasienter. Resultatene er offentliggjort og bekrefter stort sett de erfaringer en på annet materiale har fått om underskuddet av vitamin C i vårmånedene.

8. Sykebehandlingen.

La thérapeutique.

Omtalen av de nye medisinske behandlingsmetoder har fått en bred plass i beretningene for 1938. En gjengir her noen utdrag:

E g (dr. T. Smith): Vi har her i år begynt behandling med c a r d i a z o l. Vi har sett god virkning av denne terapi i noen tilfelle, selv om en ikke på langt nær har fått slik effekt som meddelt i publikasjonene om midlet. Det har gitt oss tro på at en har fått et middel av verdi. Dog har en her for en stor del behandlet eldre tilfelle og mest sikre prosesspsykoser, og resultatene av behandlingen skal være dårligst ved disse.

Vesentlig av plasshensyn er en avskåret fra å benytte seg av i n s u l i n t e r a p i e n.

R o t v o l l (dr. Konrad Aas): Arbeidsterapi og behandling med sedativa og hypnotica har vært brukt som vanlig. I de par sist forløpne år har en til dels forsøkt mer langvarig behandling med f e n y l e t y l b a r b i t u r s y r e (sovinal). Da sulfosinbehandling ingen synderlig effekt har kunnet oppvise her ved asylet, har en etter hvert forlatt dette middel. Derimot har en forsøkt med c a r d i a z o l s j o k k b e h a n d l i n g. En har i 1938 i alt behandlet 18 menn, vesentlig eldre kasus (over 2 år), som ellers har vist seg intraktable og til dels må betegnes som vanskelige. Behandlingen er i de færreste tilfelle gjennomført etter de oppstilte regler, og de såre uvesentlige resultater må vel også ses i sammenheng med dette. Men selv for et enkelt kasus, hvor sykdommen er oppgitt å ha vart 8 måneder, og hvor det lyktes å gjennomføre behandlingen, var resultatet nærmest negativt.

En har hos de fleste sett en omstemning i tilstanden i tilslutning til behandlingen, men virkelig bedring tør en bare tale om hos to, til dels etter ganske få injeksjoner.

Når behandlingen ikke er blitt gjennomført, har det dels sine grunner i temperaturstigning, dels særlig voldsomme utslag og medtathet, dels pasientenes sterke angst og vegring overfor behandlingen.

På kvinnesiden er det behandlet 17 pasienter med en sykdomsvarighet av over 3 år, alle schizofrene, og 1 av melancholiform type av 1 års varighet. Her har en fått tydelig bedring (anstaltbedring) hos 4 pasienter, hvorav også 1 har kunnet utskrives. Ellers har en sett merkbar eller forbigående bedring hos 4—5.

Noen tilgang på og adgang til å behandle yngre kasus har en ikke hatt. Oppmuntret av de angivelig gode resultater på nærmeste naboasyl, følte en seg forpliktet til å prøve også i n s u l i n b e h a n d l i n g. I slutten av året forsøkte en da å ordne seg med behandling av 4 kvinner. Det viste seg imidlertid å bli vanskelig med arbeidet ellers i en enkelt avdeling innen asylet, og det ble søkt om iallfall 1 pleierske mer. Noe om resultatene er det for tidlig å anføre i en årsberetning for 1938.

R ø n v i k (dr. G. R. Moe): C a r d i a z o l- (nå P e n t r o z o l-) b e h a n d l i n g e n har vi tatt mer og mer i bruk etter som erfaringen er blitt større. Også indikasjonene utvides etter hvert. Behandlingen har vist gode resultater, ikke bare overfor akutte kasus med ofte nær sagt forbløffende virkning, men også overfor kroniske kasus. Den gir ofte vanskelige psykoser et fredeligere forløp som gir fredeligere tilstand i asylet med mindre uro og ødeleggelse og mindre bruk av mekanisk tvang. Kvartalslistene viser en jevn og betydelig nedgang i bruk av isolasjon, og om beltebruken heller er noe større, så viser det bare at vi har kunnet strekke oss lenger i vaksalsbehandling selv av vanskelige pasienter, og det er dog en langt mer human, skånsom og trygg behandling.

Insulinsjokkterapi har vi dessverre lite kunnet benytte. Vi har gjennomført prøvebehandling som har vært oppmuntrende med 5 kvinner, men vi har ikke kunnet fortsette på grunn av mangel på plass og betjening. På mannssiden har vi ikke kunnet prøve den engang. Det er vårt håp at den første etappe av utvidelsen vil gi oss en praktisk moderne behandlingsavdeling for hver side, og hvis så mitt forslag om en ny reservelestilling fra 1. juli 1939 blir innvilget, skulle vi stå bra rustet.

Dikemark (dr. Rolv Gjessing): Jeg hadde håpet å kunne fremlegge en samlet oversikt over insulin- og cardiazolbehandlingen, iallfall for de pasienter som er behandlet i 1935 og 1936. Men det viser seg for det første at innsamling av opplysninger fra de utskrevne pasienter til dels tar uberegnelig tid, og det spørs om det ikke ville være mer fordelaktig å vente med dette oppgjør over insulin- og cardiazolbehandling i ennå noen år. Vi hadde pr. 31. desember 1938 ferdigbehandlet 215 pasienter med insulin, og 124 med cardiazol, et altfor lite antall til statistisk behandling av materialet, men så vidt omhyggelig undersøkt som en rekke av disse pasienter er blitt, både før, under og etter kuren, håper jeg at materialet vil kunne gi endel opplysninger ved nøyaktig vurdering av de enkelte kasus.

Det springende punkt i så vel insulin- som cardiazolbehandlingen synes for meg å være dette:

1. Om remisjon i tilslutning til insulinkur opptrer hyppigere i forskjellige aldersgrupper og sykdomsvarighetsgrupper enn den gjør det i et ikke insulinbehandlet materiale.

I de aller fleste tilfelle med katatont, resp. paranoid sykdomsforløp, kommer jo pasienten seg etter det første angrep spontant etter $\frac{1}{2}$ —1 års sykdomsvarighet, og kan så ha et fritt intervall, eller god remisjon, et eller et par år før neste anfall inntreffer. Ikke minst ved planmessig generell medisinsk roborerende og defokaliserende behandling kan en regne med en vidtgående reparasjon, inntil symptomfrihet, etter det første angrep, i de aller fleste tilfelle også etter det annet og tredje; men med økende sykdomsvarighet avtar denne tendens til spontan remisjon tilsynelatende helt lovmessig.

Å behandle pasienter med sitt første eller endog annet «skubb» med insulin, står for meg som overflødig all den stund pasienten kan komme seg ved mer rasjonell og mindre farlig behandling enn sjokkbehandlingen er, og å ta denne remisjon til inntekt for insulinbehandlingen, må betegnes som ikke bevist og på forhånd lite sannsynlig.

Det er av ovenstående grunn at vi her hos oss har benyttet insulin-sjokkbehandlingen først når tendensen til spontan remisjon måtte antas å være meget liten, og den gjennomsnittlige sykdomsvarighet hos våre insulinpasienter har vært ca. 6 år.

2. Vesentlig berettigelse ville insulin-sjokkbehandlingen få, hvis det kunne la seg påvise at insulinremisjonen var av lengre varighet enn den spontane.

Dette ville imidlertid kreve et stort og godt gjennomarbeidd insulinmateriale, og et minst like stort og like godt gjennomarbeidd kontrollmateriale av pasienter som er blitt behandlet rasjonelt ut fra medisinsk synspunkt, men uten insulin.

3. Til rest står det synspunkt, om en ved insulin- og også ved cardiazol-behandling kan fremtvinge en remisjon og derved forkorte sykehusoppholdet.

Jeg tør ikke avvise den mulighet, men mener at i de tilfelle hvor insulin-behandlingen gjennomføres måned etter måned, vil spontan remisjon som regel opptre innen insulinbehandlingen ennå er avsluttet, og tilfelle av denne art vil derfor ikke kunne gi noe svar på spørsmålet. For øvrig mener jeg at så framtidig insulinremisjonen ikke er av lengre varighet enn den spontane, men kanskje enda til kortere, vil vinningen gå opp i spinningen. Pasienten kan kanskje bli skrevet ut litt tidligere, men også komme tilbake igjen tidligere enn han ellers ville behøvd. Det må erindres at remisjonstendensen og den finale utgang av den såkalte schizofrene psykose heldigvis er atskillig bedre enn en rent umiddelbart får inntrykk av, idet ikke få pasienter kommer seg litt etter litt også en årrekke etter utskrivningen av asylet. Jeg minner om direktør Evensens etterundersøkelse for Gaustadmaterialets vedkommende med ca. 38 pst. vidtgående bedrede ved den katamnesticke undersøkelse mange år etter utskrivningen.

Hvor vidt insulinbehandlingen vil gi vesentlig bedre resultater, er det for tidlig å uttale seg noe om.

En helt annen ting er at insulinsjokkbehandlingen i mange tilfelle av kronisk uro og hallusinose kan vise seg virksom til å hjelpe pasienten over denne uro og til å minske denne hallusinose, slik at pasienten kan forflyttes til roligere avdeling, sysselsettes, eventuelt utskrives i forpleining på landet. Dette gjelder også en del av de pasienter som har vært syke i mange år, hvis sykdom jeg derfor kjenner ganske godt og hos hvem vi har forsøkt atskillig annen terapi uten noen varig effekt. Kan denne gruppe holde seg på dette høyere forpleiningstrinn, ville ikke lite være vunnet ved det.

I et par enkelttilfelle har virkningen av insulinsjokkbehandlingen vært overmåte frappant.

Jeg har i budsjettforslaget for 1939/40 anbefalt ansettelse av 2 leger, 1 til mannsiden og 1 til kvinnesiden, helt midlertidig for 1 à 2 år, for å kunne ta opp denne gruppe av gamle invetererte asylkasus, sediment fra de forløpne 30 år, for å kunne gi disse en sjanse.

Derimot anser jeg det lite rimelig å fortsette med insulinbehandling på samme «foolproof» måte som hittil, uten innsikt i den underliggende prosess og uten innsikt i insulinsjokkets innvirkning på denne ukjente prosess, å prøve seg fram for å se om kuren skulle vise seg virksom. Hva vi trenger er en nøyaktig og fortløpende undersøkelse av den enkelte pasient, før, under og etter behandlingen, en kinetisk registrering av så mange funksjoner som vi kan over-

komme å forfølge. Før et ganske stort materiale av denne art er samlet, vil indikasjonsstillingen og den rasjonelle utbygging av terapien forbli helt ukjent. Vi vil nok kunne vekke pasienten, men vi vil ikke kunne være i stand til å holde pasienten våken, og således er vi like nær.

V e u m (dr. A. Bretteville-Jensen): I tillegg til de tidligere brukte behandlingsmetoder har vi fra høsten (august) 1938 begynt med *cardiazol*-behandling. Da vi har hatt flere til dels forbausende gode resultater med denne behandling, er den blitt brukt i stadig større utstrekning. *Insulin*-behandling er av forskjellige grunner foreløpig ikke forsøkt. *Sulfosin*-behandling drives i noen utstrekning og noen nytte har vi også sett av den.

S a n d e r u d (dr. E. Härne): Slik som plassforholdene på Sanderud sykehus er, kan det ikke unngås at behandlingen av de syke må lide under det. Et altfor knapt pleiepersonale gjør heller ikke forholdene bedre, selv om personalet er aldri så interessert.

Hva den rent medisinske behandling angår, har en prøvd mest mulig å minske bruken av *sovemidler*, og en er i årets løp kommet et stykke på vei. På vaktosalene ble det således i november 1938 bare brukt 10-parten av hva det ble brukt samme måned 1937, uten at søvnen var mindre eller uroen og støyen på urolig vaktal økte — snarere tvertimot, etter hva personalet spontant har gitt uttrykk for.

På kvinnesiden begynte en høsten 1938 med *insulin*-behandling. På grunn av det knappe personale har en måttet ta en av de urolige vaktaler i bruk for dette øyemed. Av samme grunn kan en heller ikke behandle mer enn 5—6 pasienter ad gangen. Ved årets utgang er ennå ikke noen pasienter helt ferdigbehandlet. Det er derfor for tidlig å si noe avgjørende om resultatene, men for et par yngre pasienters vedkommende ser resultatet nokså lovende ut. En har ennå ikke tilstrekkelig legehjelp til å begynne med insulinbehandling også på mannsavdelingen.

I desember måned begynte en med *cardiazolsjokk*-behandling både på manns- og kvinnesiden. En har allerede oppnådd en rekke gledelige resultater, særlig hos noen av de verste og mest brysomme pasienter — pasienter som det for eksempel måtte 4 pleiere til for å stelle om morgenen. Noen av disse er nå på åpen avdeling, daglig med i utarbeid og vil forhåpentlig kunne utskrives i løpet av våren.

Hos en del pasienter har en ved seriemessige undersøkelser funnet et abnormt lavt hvilestoffskifte, \div 15 til 30 pst. Noen av disse er blitt behandlet med thyroxin og thyreoideatabletter. Særlig hos en 16-års kataton pike har en hatt et særdeles godt resultat.

L i e r a s y l e t (dr. Ottar Lingjærde): Innføringen av de nye behandlingsmetoder (convulsjons- og insulinterapien) har ført med seg atskillige vansker,

dels fordi de krever et betydelig merarbeid av legene, og dels fordi de krever betydelig øking i utgiftene: Pasientene må på forhånd undersøkes langt grundigere enn før med bruk av alle laboratoriemessige hjelpemidler og ikke sjelden kostbare spesialundersøkelser (elektrocardiografi). Det kreves mer pleiepersonale — særlig til insulinbehandlingen. Og endelig er cardiazol (eller erstatninger) og insulin i og for seg meget kostbare medikamenter.

Med hensyn til resultatene av den moderne behandling har vi ennå ikke erfaring nok til å kunne uttale oss om insulinterapien. Om convulsjonsterapien tør jeg på grunn av personlige erfaringer fra Rønvik og Lier av ca. 100 ferdigbehandlede tilfelle (mars 1939), si at den ingenlunde er noe spesifikt middel hverken mot den ene eller den annen form for sinnssykdom, men et meget verdifullt hjelpemiddel i behandlingen så vel av schizofrene som manisk-melankolske og pasienter med andre lidelser.

D a l e (dr. H. C. Andersen): En har også ved Dale sjukehus i løpet av året 1938 innført sjokkbehandlingen, en behandling som vi i en rekke tilfelle har hatt mye glede av.

V a l e n (dr. Konrad Lunde): Fra april—mai og til utgangen av året har vi behandlet 83 menn og 46 kvinner, tilsammen 129 pasienter med *cardiazol ad modum Meduna*. Det er en noe dyr kur hva medisin angår, men etter mye arbeid og strev i omtrent et halvt år med å få frigjort originalpreparatet (penthametylen - tetraxol) lyktes dette endelig på slutten av året, så behandlingen heretter vil komme til å koste omtrent det halve mot før.

Cardiazolbehandlingen synes å ha en bedre innflytelse på de forskjellige sinnssykdomsformer enn noen annen behandling hittil. Psykiaterne verden over er for det meste enige om dette. Jeg for min del tror at indikasjonsområdet ikke bare bør omfatte behandlingen av sinnssyke, men bør snarest mulig omfatte de forskjellige sinnslidelser (neuroser) og sykdommer som kan være prodrome ved sinnssykdom.

Dette har jeg for et par ganger offentlig holdt fram (Nordisk Psychiatrisk kongress i Oslo 27. august 1938 og Hordaland legeforening, Bergen 12. november 1938, hvor jeg også direkte oppfordret Haukeland sykehus' medisinske avdeling og praktiserende leger til å gå løs på neurosene), og jeg blir med tiden mer og mer overbevist om at vi mulig her er inne på en rasjonell vei når vi skal behandle sinnslidelser, forebygge utbrudd av regulær sinnssykdom og kupere denne når sykdommen er kommet så langt at vedkommende syke må tas vare på av det offentlige.

Cardiazolbehandlingen synes å ha en stimulerende og toniserende innflytelse på sinnslidende og sinnssyke mennesker både somatisk og psykisk, synes rent å hjelpe de syke til å finne tilbake til den rette livsrytme, så vel når det gjelder de enkleste som de mest innviklede og utdifferensierte livsfunksjoner.

Ingen er blitt mer begeistret enn pleiepersonalet, som til å begynne med var reservert, da asylene ned gjennom tidene — også Valen — har forsøkt og forsøker så mange behandlingsmåter, men dessverre som oftest fånytttes.

Men nå får pleiepersonalet og vi leger se hvordan sløve, urenlige og urolige klarner opp og blir renlige, rolige og arbeidsføre og får livsgleden og interessen igjen. Alt dette stimulerer og oppmuntrer pleiepersonalet i det ofte dessverre ensformige og trivielle arbeid. Dette kommer atter de syke til gode. Vi blir alle suggerert i den riktige retning, hele sykehuset kommer i og holder seg i den rette rytme, som har så overmåte mye å si på et slikt sted. Denne side av behandlingen er vel verd å regne med.

Sammen med vår intense, systematiske og vel varierte arbeidsterapi (de syke begynner å arbeide hos oss allerede under den første sengekur) er cardiazol-behandlingen et ypperlig middel til å reise de syke og gi dem sunnheten tilbake.

Vi skrev ifjor ut 47 ikke sinnssyke, og vi er alle overbevisst om at vi ikke hadde hatt så mange i denne kategori uten cardiazolbehandling.

Tanken er derfor å holde fram med cardiazolbehandling som stående behandling av alle yngre sinnssyke, når de ellers passer for det, og så skjote på med insulin, når dette høver. Det blir nok dyrt en tid framover, men kan hende det blir det billigste i det lange løp for samfunnet likevel. Så trøstesløs som sinnssykebehandlingen ofte er — bortsett fra malariabehandlingen og arbeidsterapien — synes vi å øyne veien ved de nye sjokkbehandlinger, så det er vår plikt å holde fram.

N e e v e n g å r d e n (dr. A. Dahle): Som kortene viser er 26 pasienter utskrevet som ikke sinnssyke i 1938 mot 18 i 1937. I alt ble utskrevet i 1937 153 pasienter og i 1938 134. Resultatet av behandlingen skulle således være noe bedre enn forrige år hva helbredede angår. Forskjellen er riktignok ikke særlig stor, men likevel såpass at en antar å kunne tilskrive sjokkbehandlingen (cardiazol) en viss betydning for resultatet. Behandlingen har vært brukt siden mars ifjor. En kan dog på dette tidspunkt ikke ha noen begrunnet mening om behandlingens verdi i det lange løp. Indikasjonene for behandlingen er også ennå noe usikre. Resultatene av behandlingen i det hele — ikke bare når en ser på dem som skrives ut som ikke sinnssyke — synes i alle fall så oppmuntrende at vi vil fortsette behandlingen.

O p d ø l (dr. T. Bauge): I behandlingen av de syke har *cardiazol*-behandlingen vært innført forsøksvis. Samtykke til denne behandling er alltid blitt innhentet hos de sykes pårørende på forhånd. Det er ennå for tidlig å uttale seg om denne behandlings resultater. *Insulinsjokk*-behandling har ikke vært prøvd her på grunn av utilstrekkelig legehjelp og for lite personale.

Ø s t m a r k a (dr. August J. Nissen): Årsaken til at det er mottatt mange flere kvinner enn menn i årets løp (83 mot 63) er den at sykehuset var i stand

til å begynne med insulin — og cardiazolsjokkbehandlingene på kvinnesiden allerede høsten 1937, mens slik behandling ikke kunne settes inn for alvor på mannssiden før høsten 1938. Først nå når denne beretning skrives (juni 1939) begynner virkningene på plassforholdene å gjøre seg gjeldende også på mannsiden. Foruten at den nye behandling er en stor velsignelse for de syke selv, har den, hva angår Trøndelag, i løpet av et års tid bevirket at sirkulasjonen har kunnet settes betraktelig opp og langt flere pasienter enn tidligere har kunnet behandles. Samtidig er avdelingene i det store og hele blitt bedre, idet dårligere pasienter i høy grad er blitt sosialisert. Ved årsskiftet var daglig under behandling mellom 30 og 40 pasienter, halvdelen på manns- og halvdelen på kvinnesiden.

Dr. Dedichens asyl (dr. H. H. Dedichen): Insulin- og cardiazolbehandlingen er fortsatt i det inneværende år.

En oversikt over arbeidsvirksomheten ved asylerne er gitt i tabell 17. I prosent av middelbelegget har i 1938 gjennomsnittlig 53 pasienter hatt daglig arbeid. I 1937 var prosenten 52 og i 1936 55. For menn var prosenten i 1938 52 og for kvinner 54. Ved de forskjellige asyler varierte prosenten mellom 27 og 75. Tabellen viser hva slags arbeid pasientene hadde.

Etter utvidelsen av Veum måtte asylet til å begynne med motta forholdsvis mange kroniske dårlige demente og arbeidsudyktige pasienter. Følgene av dette var at arbeidsprosenten ble en del lavere enn i tidligere år. Også fra Dale opplyses at arbeidsvirksomheten har vært liten på grunn av dårlig belegg. Ved flere asyler er det mangel på arbeidsrom.

I tabell 18 finner en oppgave over bruken av mekaniske tvangsmidler og isolasjon.

Mekaniske tvangsmidler ble i 1938 brukt i noe mindre utstrekning enn tidligere. Ved alle asyler under ett ble slike midler i 1938 brukt i et tidsrom av 213 timer pr. 10 000 forpleiningstimer, mens tallene for 1937 og 1936 var 245 og 239. Midlene ble brukt ved 17 asyler.

Isolasjon ble i større eller mindre utstrekning brukt ved alle asyler. Årsaken var i nesten alle tilfelle uro. I gjennomsnitt for alle asyler ble isolasjon brukt i et tidsrom av 291 dager i 1938, mot 298 i 1937 og 280 i 1936, alt regnet pr. 10 000 forpleiningsdager.

Fra Dikemark opplyses at den økte bruk av mekaniske tvangsmidler ved asylet vesentlig skyldes den mer utstrakte anvendelse av insulinbehandlingen under hvilken pasientene må legges i belte. Overlegen på Sanderud skriver at det er vanskelig, for ikke å si umulig, samtidig å redusere bruken av isolasjon og av mekaniske og kjemiske tvangsmidler. «En får ta en eller et par ting ad gangen, og vi har funnet det riktigst å begynne med reduksjon av de kjemiske tvangsmidler: sprøyter og sovemidler, for dernest å ta fatt på kampen mot isolasjon.»

9. Utdrag av regnskapene.

Relevé des dépenses et des recettes des hospices.

Tabell 19 er stilt opp på grunnlag av regnskapsutdrag for 1937/38 som er sendt inn fra hvert enkelt asyl. Under utgifter er ikke tatt med ekstraordinære utgifter, heller ikke forrentning og amortisasjon av anleggskostningene e. l. Under lønninger er oppført den totale lønn, dvs. kontantlønn + emolumentfradrag. Hva personalet betaler for emolumenter, er ført til inntekt under denne post.

Tabellen viser som tidligere stor forskjell mellom de enkelte asyler både når det gjelder utgifter og inntekter. Lokale forhold og asylenes forskjellige karakter spiller en stor rolle.

Holder en seg til de alminnelige offentlige asyler, finner en at nettoutgiftene pr. forpleiningsdag var minst ved Presteseter (kr. 3.10), Opdøl (kr. 3.22), Valen (kr. 3.26), Dale (kr. 3.49) og Blakstad (kr. 3.50) og størst ved Dikemark (kr. 6.45), Kristiansand (kr. 5.99), Rotvoll (kr. 4.48), Rønvik (kr. 4.46) og Lier-asylet (kr. 4.41).

Matøret (utgiftene til kosthold pr. bospist individ pr. dag) var blant de alminnelige offentlige asyler lavest ved Rotvoll (kr. 0.68), Rønvik (kr. 0.73), Dale (kr. 0.74) og Østmarka (kr. 0.75). Høyest var matøret ved Kristiansand (kr. 2.00), Dikemark (kr. 0.95), Neevengården (kr. 0.95), Blakstad (kr. 0.89) og Sanderud (kr. 0.89).

På grunn av prisstigningen var utgiftene gjennomgående høyere enn i regnskapsåret 1936/37.

10. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger.

Données supplémentaires.

Tilleggstabell 1 er satt opp på grunnlag av oppgaver som er hentet inn gjennom fylkesmennene, og viser hvor store utgifter staten og kommunene har hatt til forpleining av de sinnssyke i 1938 etter loven av 5. juni 1925. Etter denne tabellen var statens og kommunenes utgifter tilsammen i 1938 kr. 14 301 556 mot i 1937: kr. 13 773 052 og i 1936 kr. 12 725 141. Statens utgifter til forpleining av hjemstavnsløse, ubemidlede sinnssykes forpleining er ikke regnet med her. Etter statsregnskapet var disse i regnskapsåret 1937/38 kr. 341 000 og i 1938/39 kr. 304 490. Til flytting av ubemidlede sinnssyke ble av staten brukt et beløp på kr. 23 760 i 1937/38 og kr. 22 574 i 1938/39.

Tilleggstabell 2 gir opplysninger om sinnssyke som ble forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1938. Disse opplysninger er gitt av de offentlige leger. Hovedtallene er i tabell j slått sammen med oppgavene over asylenes belegg.

Tabell j. Antall sinnssyke forpleid på asyl og antall sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl.

Le nombre des aliénés traités dans les hospices et le nombre des aliénés traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices.

Ved utgangen av året: A la fin de l'année:	På asyl <i>Dans les hospices</i>			Forpleid med statsbidrag uten- for asyl <i>Traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices</i>			I alt Total	Derav Dont		Pr. 10 000 innb habitants		
	I alt Total	M H	K F	I alt Total	M H	K F		M H	K F	I alt Total	M H	K F
1933	6 870	3 868	3 002	5 074	2 271	2 803	11 944	6 139	5 805	41.8	44.0	39.7
1934	6 958	3 864	3 094	5 328	2 395	2 933	12 286	6 259	6 027	42.8	44.6	41.1
1935	7 153	3 943	3 210	5 551	2 541	3 010	12 704	6 484	6 220	44.1	46.0	42.3
1936	7 357	4 042	3 315	5 807	2 680	3 127	13 164	6 722	6 442	45.5	47.4	43.6
1937	7 497	4 102	3 395	6 066	2 806	3 260	13 563	6 908	6 655	46.7	48.5	44.9
1938	7 674	4 190	3 484	6 355	2 930	3 425	14 029	7 120	6 909	48.0	49.7	46.4

Tallet på de sinnssyke som blir forpleid utenfor asyl for forsorgsvesenets og for privat regning ved utgangen av 1938 er av legene anslått til henholdsvis ca. 1 500 og ca. 600, men disse tall er antagelig for små. Etter dette skulle tallet på sinnssyke i landet ved utgangen av 1938 være minst 16 000.

Tilleggstabell 3 gir tallet på utstedte sinnssykeerklæringer i hvert enkelt fylke. I alt ble i 1938 2 036 personer erklært sinnssyke mot i 1937 1 890 og i 1936 2 001.

Pleiehjem for sinnssyke. Som i 1937 er det hentet inn særskilte oppgaver fra pleiehjemmene over størrelsen av belegget og over til- og avgang i året. Oppgavene er tatt inn i tilleggstabell 2. De 6 pleiehjem hadde ved utgangen av 1938 et belegg på 302 pasienter mot ved utgangen av 1937 305 og ved utgangen av 1936 291.

Résumé.

A la fin de 1938 il y avait 23 hospices destinés au traitement des maladies mentales, dont 6 hospices nationaux, 14 hospices départementaux ou municipaux et 3 hospices privés. Le nombre total des lits disponibles dans ces hospices était de 6153 ou 2.11 par 1000 de la population totale. Les noms des hospices et leur capacité se voient du tableau 1. Le tableau a dans le texte fait voir le développement depuis 1900.

Dans les tableaux 2—4 se trouve un relevé du mouvement de la population des hospices d'aliénés en 1938. Le nombre des aliénés internés à la fin de 1938 était de 7674. Les données les plus importantes pour les années 1900, 1910, 1920 et 1930—1938 se voient du tableau b. Dans les nouveaux tableaux 5 et c les patients au 1er janvier 1938 sont repartis par année d'admission. La durée moyenne du dernier traitement était de 7 années. Dans le tableau d sont rendus des renseignements sur la circulation des malades et le pourcentage de l'excédent des malades traités sur la capacité dans les différents hospices publics.

Les tableaux 6—10 font connaître la répartition des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien suivant le genre de la maladie mentale, le sexe, l'état civil, l'âge lors de l'admission, l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes, la durée de la maladie lors de l'admission, domicile et occupation antérieure. Le nombre total était de 1439. En pour-cent de tous les premières admissions 47.0 étaient classées dans le groupe schizophrénia, 13.3 dans celui de psychosis ex constitutione, 9.1 étaient atteints de psychosis ex involutions et senio et 8.7 de psychosis manico-melancholica. Voir aussi les tableaux e—h dans le texte.

Le tableau 11 donne une répartition par sexe, diagnose et année de sortie des réadmissions directes, c'est-à-dire réadmissions non compris les transferts. Le nombre total était de 806.

Les 114 transferts pendant l'année sont repartis dans le nouveau tableau 12.

Toutes les sorties en 1938 s'élèvent à 2181, dont 1750 sorties directes, 114 transferts et 317 décès. En tableau 13, 14 et 15 les sorties directes sont réparties par sexe, diagnose, durée du traitement etc. Le tableau i dans le texte donne une répartition cumulative d'après la durée du séjour à l'hospice. Dans le tableau 16 sont classifiés les décédés par cause de décès, âge et sexe. La cause de décès la plus fréquente dans les hospices était la tuberculose. 24.0 pour-cent des décès survenus sont dûs à cette maladie. Les maladies de l'appareil respiratoire ont enlevé 21.8 pour-cent et les maladies du cœur et de l'appareil circulatoire 8.2 pour-cent des décédés. On renvoi aussi à la statistique pour 1937 où la mortalité des patients est comparée avec celle de la population totale.

Le tableau 17 montre le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices et le tableau 18 fait voir l'application de moyens coercitifs.

Du tableau 19 se voit la répartition des dépenses et des recettes des hospices au cours de l'année fiscal 1937/38.

Le tableau supplémentaire 1 renseigne sur le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État et sur les dépenses occasionnées par l'entretien de ces aliénés. Du tableau supplémentaire 2 se voit le mouvement des aliénés traités hors des hospices et dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État. Le tableau supplémentaire 3 montre le nombre des personnes déclarées aliénées pendant l'année.

En tableau j dans le texte le nombre total des aliénés dans les hospices et des aliénés traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices à la fin de 1938 est calculé à 14029 ou 48.0 par 10000 habitants. A la fin de l'année le nombre des aliénés hors des hospices entretenus par l'assistance publique ou par fonds privés est calculé à 2100, mais comme les données reçues sur ces malades ne sont pas complètes, leur nombre sera sans doute plus élevé.

TABELLER
Tableaux

Tabell 1. Sinnssykeasyler ved utgangen av 1938.

Hospices d'aliénés à la fin de 1938.

Navn <i>Nom</i>	Eier <i>Possession de</i>	Adresse <i>Adresse</i>	Åpnet <i>Ouvert</i>	Autoriserte plasser <i>Capacité</i>		
				Ialt <i>Total</i>	M <i>H</i>	K <i>F</i>
Gaustad asyl	Staten. <i>l'État</i>	Vinderen pr. Oslo	1/10-1855	600	300	300
Eg asyl	» »	pr. Kristiansand	5/10-1881	284	154	130
Rotvoll asyl	» »	pr. Trondheim	8/1-1872 ¹	277	146	131
Rønvik asyl	» »	pr. Bodø	22/9-1902	264	143	121
Reitgjerdet asyl	» »	pr. Trondheim	4/4-1923	135	135	-
Kriminalasylet	» »	pr. Trondheim	1/2-1895	35	35	-
Dikemark sykehus	Oslo by	Asker	3/7-1905	792	349	443
Veum sykehus	Østfold fylke	Glemmen pr. Fredrikstad	16/6-1914	340	180	160
Blakstad asyl	Akershus fylke	Asker	17/11-1904	235	140	95
Sanderud sykehus	Hedmark fylke	Hjellum pr. Hamar	1/2-1908	340	194	146
Presteseter sykehus	Opland fylke	Reinsvoll st. pr. Gjøvik	3/9-1913	191	106	85
Lierasylet	Buskerud og Vestfold fylker og byer	Lier	7/7-1926	552	276	276
Telemark fylkesasyl	Telemark fylke	Faret pr. Skien	21/7-1909	196	103	93
Kristiansands asyl	Kristiansand by	Kristiansand	1826 ²	26	13	13
Dale asyl	Rogaland fylke og Stavanger by	pr. Stavanger	11/12-1913	395	205	190
Valen sjukehus	Hordaland fylke	Valen i Sunnhordland	27/10-1910	297	173	124
Neevengården sykehus	Bergen by	Bergen	14/4-1891	322	126	196
Rosenbergsinnssykeasyl	» »	»	1862 ¹	120	120	-
Opdøl sykehus	Møre og Romsdal fylke	Hjelset pr. Molde	10/11-1913	267	146	121
Østmarka sykehus	Sør- og Nord-Trøndelag fylker og Trondheim by	pr. Trondheim	1/8-1919	230	115	115
Oslo hospitals sinnssykeasyl	Oslo hospital	Ekebergvn. 1 Oslo	1777	63	-	63
Dr. Dedichens privatklinik	Privat	Østre Aker Landpost	20/9-1901	³ 112	54	54
Møllendals asyl	»	pr. Bergen	1865 ¹	80	45	35
I alt. <i>Total</i>				³ 6153	3258	2891

¹ Autoriseringsdato. *Date de l'autorisation.*² Eller før (usikre opplysninger). *Ou auparavant.*³ 4 plasser for menn eller kvinner etter behovet. *4 lits pour hommes ou femmes selon l'exigence.*

Tabell 2. Bevegelsen i belegget på asylene og i asylenes privatpleie.

Mouvement des aliénés traités dans les hospices ou en familles sous la surveillance des hospices.

Asyl Hospice	Pasienter pr. $\frac{1}{4}$ 1938				Innskrivninger 1938 Admissions								Utskrivninger 1938 Sorties et décès										Pasienter pr. $\frac{31}{12}$ 1938				I alt behandlede tilfelle 1938 Cas traités au total							
					I alt Total				Direkte Adm. dir.				Overfl. Transferts				I alt Total				Direkte Sorties dir.									Overfl. Transferts				Døde Décès
	I alt	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	I alt	A	B
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25									
Gaustad	589	328	261	99	46	53	45	51	1	2	114	51	63	37	51	7	8	7	4	574	323	251	688	56	632									
Eg	337	185	152	100	52	48	52	46	-	2	94	48	46	41	37	-	2	7	7	343	189	154	437	23	414									
Rotvoll	385	203	182	80	45	35	44	35	1	-	98	52	46	41	37	1	-	10	9	367	196	171	465	15	450									
Rønvik	424	225	199	128	65	63	62	63	3	-	110	55	55	45	41	3	1	7	13	442	235	207	552	9	543									
Reitgjerdet	217	217	-	35	35	-	17	-	18	-	36	36	-	5	-	27	-	4	-	216	216	-	252	2	250									
Kriminalasylet	25	25	-	2	2	-	1	-	1	-	7	7	-	1	-	4	-	2	-	20	20	-	27	-	27									
Dikemark	841	378	463	365	168	197	160	193	8	4	365	163	202	146	188	3	-	14	14	841	383	458	1206	87	1119									
Veum	226	137	89	154	78	76	59	59	19	17	43	20	23	12	14	-	-	8	9	337	195	142	380	9	371									
Blakstad	270	159	111	77	43	34	42	34	1	-	73	40	33	37	26	-	2	3	5	274	162	112	347	15	332									
Sanderud	466	273	193	132	72	60	70	60	2	-	100	60	40	51	36	3	-	6	4	498	285	213	598	19	579									
Presteseter	287	168	119	75	36	39	35	39	1	-	53	27	26	19	20	1	-	7	6	309	177	132	362	16	346									
Lierasylet	969	518	451	236	100	136	99	130	1	6	237	100	137	81	107	2	3	17	27	968	518	450	1205	57	1148									
Telemark fylkes	255	141	114	20	9	11	8	11	1	-	23	11	12	8	7	-	-	3	5	252	139	113	275	11	264									
Kristiansands	26	13	13	5	1	4	-	3	1	1	7	3	4	1	3	-	-	2	1	24	11	13	31	-	31									
Dale	430	228	202	119	51	68	49	67	2	1	94	46	48	41	40	1	-	4	8	455	233	222	548	17	531									
Valen	363	214	149	158	91	67	89	66	2	1	153	85	68	80	52	-	1	5	15	368	220	148	521	5	516									
Neevengården	1 377	154	223	136	51	85	49	84	2	1	134	59	75	38	63	9	1	12	11	379	146	233	513	10	503									
Rosenberg	105	105	-	8	8	-	-	-	8	-	6	6	-	2	-	-	-	4	-	107	107	-	113	2	111									
Opdøl	323	169	154	129	71	58	70	58	1	-	130	72	58	61	50	1	-	10	8	322	168	154	452	8	444									
Østmarka	296	147	149	147	64	83	62	83	2	-	142	59	83	50	77	1	-	8	6	301	152	149	443	11	432									
Oslo hospitals	76	-	76	1	-	1	-	1	-	-	9	-	9	-	2	-	-	2	-	5	68	-	68	7	10	67								
Dedichens	113	59	54	152	79	73	77	72	2	1	151	77	74	54	48	15	16	8	10	114	61	53	265	75	190									
Møllendal	96	55	41	1	1	-	-	-	1	-	2	2	-	-	-	-	-	2	-	95	54	41	97	-	97									
I alt Total	7496	4101	3395	2359	1168	1191	1090	1155	78	36	2181	1079	1102	851	899	78	36	150	167	7674	4190	3484	9854	457	9397									

A. Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning. *Total des malades traités entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique.*
 B. Forpleid for offentlig regning etter lov av 5. juni 1925. *Total des malades traités entretenus pour compte publique d'après la loi du 5 juin 1925.*
¹ Tallet er rettet. *Chiffre corrigé.*

Tabell 3. Bevegelsen i belegget i asylenes privatpleie.

Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices.

Asyl Hospice	Pasienter pr. 1/1 1938			Utsatt 1938 Ad- missions			Avgang 1938. <i>Sorties et décès</i>												Pasienter pr. 31/12 1938			For- pleinings- dager Journées d'entretien	
							I alt Total			Direkte Sorties dir.		Tilbake til asylet Re- tournés à l'hosp.		Til andre asyler Aux autres hosp.		Døde Décès							
	I alt	M	K	I alt	M	K	I alt	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	I alt	M	K	M	K	
Rotvoll	52	29	23	6	5	1	10	8	2	2	-	6	2	-	-	-	-	48	26	22	10081	7849	
Rønvik	70	36	34	53	22	31	34	11	23	3	8	8	15	-	-	-	-	89	47	42	28421	-	
Reitgjerdet ...	24	24	-	6	6	-	3	3	-	-	-	2	-	-	-	1	-	27	27	-	9042	-	
Sanderud	62	29	33	58	26	32	37	18	19	3	3	15	14	-	-	-	2	83	37	46	12412	16060	
Presteseter ...	42	23	19	26	18	8	20	16	4	2	-	13	4	-	-	1	-	48	25	23	8967	7218	
Lierasylet	313	174	139	92	51	41	108	58	50	14	9	41	41	-	-	3	-	297	167	130	64728	47509	
I alt Total ..	563	315	248	241	128	113	212	114	98	24	20	85	76	-	-	5	2	592	329	263	212287	-	

Tabell 4. Overbelegget på de enkelte asyler.¹*L'excédent sur la capacité dans les divers hospices.¹*

Asyl Hospice	Forpleiningsdager Journées d'entretien					Middelbelegg Moyenne quotidienne				Autoriserte plasser Capacité			Overbelegg L'excédent sur la capacité								
	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	
Gaustad	215 411	119 189	96 222	590	326	264	600	300	300	÷ 10	26	÷ 36									
Eg	123 832	68 109	55 723	339	186	153	284	154	130	55	32	23									
Rotvoll	119 840	62 740	57 100	328	172	156	277	146	131	51	26	25									
Rønvik	129 509	69 423	60 086	355	190	165	264	143	121	91	47	44									
Reitgjerdet	69 381	69 381	-	190	190	-	135	135	-	55	55	-									
Kriminalasylet	8 279	8 279	-	23	23	-	35	35	-	÷ 12	÷ 12	-									
Dikemark	304 359	138 330	166 029	834	379	455	792	349	443	42	30	12									
Veum	99 674	58 750	40 924	273	161	112	287	154	133	÷ 14	7	÷ 21									
Blakstad	99 863	58 698	41 165	274	161	113	235	140	95	39	21	18									
Sanderud	147 586	88 690	58 896	404	243	161	340	194	146	64	49	15									
Presteseter	93 441	54 110	39 331	256	148	108	191	106	85	65	42	23									
Lierasylet	241 082	125 693	115 389	661	345	316	552	276	276	109	69	40									
Telemark fylkes. ...	91 921	50 972	40 949	252	140	112	196	103	93	56	37	19									
Kristiansands	9 347	4 600	4 747	26	13	13	26	13	13	-	-	-									
Dale	160 744	84 757	75 987	440	232	208	368	205	163	72	27	45									
Valen	133 767	78 242	55 525	366	214	152	275	151	124	91	63	28									
Neevengården	137 866	55 611	82 255	378	153	225	322	126	196	56	27	29									
Rosenberg	38 704	38 704	-	106	106	-	120	120	-	÷ 14	÷ 14	-									
Opdøl	119 541	63 030	56 511	328	173	155	267	146	121	61	27	34									
Østmarka	109 060	54 246	54 814	299	149	150	230	115	115	69	34	35									
Oslo hospitals	25 161	-	25 161	69	-	69	63	-	63	6	-	6									
Dedichens	41 744	22 310	19 434	114	61	53	112	58	54	2	3	÷ 1									
Møllendal	34 974	20 009	14 965	96	55	41	80	45	35	16	10	6									
I alt Total ..	2 555 086	1 393 873	1 161 213	7 001	3 820	3 181	6 051	3 214	2 837	950	606	344									

¹ Asylenes privatpleie unntatt. *Non compris aliénés traités en famille.* ² Til ¹⁸/₅ 200 plasser, fra ¹⁹/₅ 340 plasser. ³ Til ⁷/₉ 150 plasser, fra ⁸/₉ 190 plasser. ⁴ Til ²⁰/₁₀ 146 plasser, fra ²¹/₁₀ 173 plasser.

Tabell 5. Pasienter pr. 1. januar 1938 fordelt etter innleggelsesår.

Patients 1. janvier 1938 répartis par année d'admission.

Asyl Hospice	Innleggelsesår. Année d'admission															Pasienter i alt Patients au total
	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1926- 1930	1921- 1925	1916- 1920	1911- 1915	1906- 1910	1901- 1905	1900 og før		
Gaustad	94	36	30	48	29	49	35	197	42	13	12	3	1	-	589	
Eg	75	43	34	32	21	18	11	45	19	23	8	5	2	1	337	
Rotvoll	43	20	18	23	24	23	28	95	33	23	17	16	11	11	385	
Rønvik	73	49	45	37	13	18	15	58	41	43	13	10	8	1	424	
Reitgjerdet	35	22	16	19	16	12	10	34	53	-	-	-	-	-	217	
Kriminalasylet . . .	-	2	-	2	2	2	-	6	5	3	1	1	-	1	25	
Dikemark	242	125	75	53	51	35	40	105	62	22	12	14	4	1	841	
Veum	36	29	14	12	7	14	16	35	26	11	26	-	-	-	226	
Blakstad	40	40	29	20	19	14	16	45	27	4	3	8	5	-	270	
Sanderud	64	42	33	30	28	30	18	82	69	32	24	14	-	-	466	
Presteseter	63	43	34	15	15	7	6	42	26	15	21	-	-	-	287	
Lierasylet	119	98	75	61	43	80	44	449	-	-	-	-	-	-	969	
Telemark	24	15	23	16	12	18	17	38	25	20	35	12	-	-	255	
Kristiansands	2	1	-	-	2	-	2	8	4	1	2	1	-	3	26	
Dale	66	46	44	26	29	33	30	93	28	19	16	-	-	-	430	
Valen	94	48	39	29	19	16	16	42	33	15	8	4	-	-	363	
Neevengården	104	48	36	29	29	23	14	48	21	14	5	4	1	2	378	
Rosenberg	9	8	11	-	6	4	12	18	11	17	9	-	-	-	105	
Opdøl	80	48	27	18	25	11	11	75	9	10	9	-	-	-	323	
Østmarka	79	34	32	23	19	18	9	39	20	23	-	-	-	-	296	
Oslo Hospitals	3	7	4	5	3	1	6	11	16	8	6	-	4	2	76	
Dedichens	64	26	11	1	-	2	2	3	2	1	-	-	1	-	113	
Møllendal	10	-	4	6	2	5	9	30	11	14	1	2	2	-	96	
Tilsammen Total	1419	830	634	505	414	433	367	1598	583	331	228	94	39	20	7 497	

¹ Herav 1 med uoppgitt innleggelsesår. *Pour 1 patient l'année d'admission est in connu.*² Herav 2 med uoppgitt innleggelsesår. *Pour 2 patients l'année d'admission est inconnu.*

Tabell 6. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

I. Alder ved innleggelsen. *L'âge lors de l'admission.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		— 14 år — 14 ans		15—19 år ans		20—24 år ans		25—29 år ans		30—34 år ans		35—39 år ans		40—44 år ans		45—49 år ans		50—59 år ans		60—69 år ans		70—79 år ans		80 år + 80 ans +		Ukjent Inconnu	
		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
		Idiotia et psychosis ex imbecillitate	101	61	40	1	-	10	8	16	5	6	8	7	2	5	4	3	9	4	1	5	2	3	1	-	-	-	-
Psychosis ex constitutione	192	74	118	-	-	1	7	9	10	4	11	9	15	12	12	7	12	12	16	13	25	5	7	2	2	-	1	-	
Psychosis manico-melancholica	125	46	79	-	-	1	1	1	5	8	4	3	7	4	7	3	6	3	14	14	23	7	12	2	-	-	-	-	
Schizophrenia	677	336	341	-	-	16	18	75	35	69	43	65	60	38	67	36	38	19	35	13	38	4	6	1	1	-	-	-	
Psychoses symptomatae	35	10	25	-	-	1	-	-	1	1	2	1	1	1	7	1	1	1	2	3	8	1	2	-	-	-	1	-	
Psychosis epileptica	21	11	10	-	-	-	-	1	2	2	1	1	3	3	1	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Psychosis alcoholica	21	16	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	2	2	2	-	7	1	2	-	-	-	-	-	-	
Psychosis ex involuione et senio	131	58	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	7	12	20	30	20	22	10	6	-	
Psychosis syphilogenes	50	35	15	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	10	1	6	4	10	4	4	2	3	3	-	-	-	-	-	
Psychosis ex vitio cerebri	23	10	13	-	-	-	-	-	-	3	1	1	1	1	2	1	1	-	1	1	3	3	4	-	-	-	-	-	
Psychoses aliae et maledefinitae	23	14	9	-	-	1	1	1	3	-	2	-	1	-	1	4	1	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	
Non insani	40	26	14	1	-	2	-	5	-	4	1	3	4	-	2	3	-	2	2	3	1	3	3	-	-	-	-	-	
I alt Total	1 439	697	742	2	-	31	37	109	59	99	72	96	94	76	104	67	79	54	76	75	118	52	68	25	25	10	8	1	2

II. Alder da de første symptomer ytret seg. *L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.*

Idiotia et psychosis ex imbecillitate	101	61	40	22	17	5	4	10	4	5	7	5	1	2	3	1	2	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	6	2
Psychosis ex constitutione	192	74	118	-	1	3	12	10	11	3	9	7	20	12	11	9	17	9	16	9	8	2	4	1	1	-	-	-	9	8
Psychosis manico-melancholica	125	46	79	-	-	2	2	4	4	6	6	5	6	4	14	1	8	2	13	13	16	5	9	2	-	-	-	-	2	1
Schizophrenia	677	336	341	4	3	44	32	86	46	61	55	51	72	32	48	26	27	13	21	7	22	1	-	-	-	-	-	11	15	
Psychoses symptomatae	35	10	25	-	-	1	-	-	2	1	2	1	2	1	6	2	1	-	3	3	6	1	2	-	-	-	-	1	-	
Psychosis epileptica	21	11	10	1	3	-	5	2	-	1	1	1	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
Psychosis alcoholica	21	16	5	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	4	1	3	1	-	-	5	1	2	-	-	-	-	-	1	-	
Psychosis ex involuione et senio	131	58	73	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	2	-	4	10	24	22	17	19	21	6	2	-	1	
Psychosis syphilogenes	50	35	15	-	1	-	-	-	-	1	-	3	-	9	2	6	4	10	3	2	3	3	2	-	-	-	-	1	-	
Psychosis ex vitio cerebri	23	10	13	-	1	2	-	-	-	2	1	-	1	2	3	-	-	-	2	2	-	2	3	-	-	-	-	-	2	
Psychoses aliae et male definitae	23	14	9	-	1	1	1	1	-	2	-	3	-	1	-	2	1	-	3	3	1	-	-	-	-	-	-	2	1	
Non insani	40	26	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	14	
I alt Total	1 439	697	742	27	27	58	56	113	68	82	82	77	104	69	90	50	64	36	62	57	83	40	37	22	22	6	3	60	44	

Tabell 7. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter sykdommens varighet ved innleggelsen.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par la durée de la maladie lors de l'admission.

	I alt Total		Varighet i hele år <i>Années entières de durée</i>															Ukjent ¹ Inconnu			
			0		1		2		3		4		5—9		10—14		15 +				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Asyl Hospice																					
Gaustad	36	39	10	13	7	9	3	6	4	5	2	-	3	2	1	2	2	1	4	1	
Eg	37	33	29	18	3	5	2	4	-	-	1	-	-	3	1	-	-	2	1	1	
Rotvoll	24	24	6	14	6	1	1	2	-	-	3	-	2	4	2	1	2	2	2	-	
Rønvik	52	49	22	23	4	5	8	5	1	1	4	2	2	4	-	-	1	-	10	9	
Reitgjerdet	9	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	
Kriminalasylet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dikemark	79	89	47	40	8	9	4	8	4	3	4	4	7	10	1	6	1	4	3	5	
Veum	38	50	20	24	2	8	1	4	1	1	-	3	2	3	2	1	7	5	3	1	
Blakstad	33	23	18	9	5	4	4	-	-	-	2	1	2	4	1	1	1	4	-	-	
Sanderud	47	39	23	15	4	3	5	4	2	1	2	-	2	1	-	1	1	5	8	9	
Presteseter	29	22	15	11	2	1	3	3	1	2	1	-	5	2	-	1	1	2	1	-	
Lierasylet	67	92	35	34	7	16	1	5	2	4	-	9	2	10	2	3	1	4	17	7	
Telemark fylkes	5	7	2	4	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	
Kristiansands	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Dale	31	40	13	23	5	2	5	5	1	3	-	1	4	3	-	2	1	1	2	-	
Valen	55	45	29	21	4	8	9	4	-	3	1	2	6	2	-	1	6	3	-	1	
Neevengården	27	47	12	26	4	4	3	3	-	2	1	1	2	4	1	1	1	1	3	5	
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Opdøl	34	31	15	11	4	-	2	5	1	4	2	2	2	1	3	2	2	5	3	1	
Østmarka	34	54	19	23	4	10	1	4	3	1	2	3	-	3	1	2	2	3	2	5	
Oslo hospitals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dedichens	59	57	37	38	4	5	7	4	5	2	-	-	3	3	-	1	1	-	2	4	
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
I alt . Total	697	742	356	347	74	92	59	66	25	32	25	28	48	59	15	26	34	42	61	50	
Diagnose																					
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	26	9	4	2	1	2	2	1	2	2	3	4	1	3	17	14	5	3			
Psychosis ex constitutione	38	60	7	18	5	10	4	5	2	1	4	6	4	4	1	6	9	8			
Psychosis manico-melancholica	33	56	4	10	2	6	1	2	1	1	-	2	1	-	3	1	1	1			
Schizophrenia	177	159	39	44	36	32	12	17	12	17	30	31	5	12	11	9	14	20			
Psychoses symptomaticae	8	19	1	-	1	2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-			
Psychosis epileptica	5	1	1	-	1	-	-	-	1	1	-	2	-	1	1	4	2	1			
Psychosis alcoholica	10	3	3	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-			
Psychosis ex involuntione et senio	28	23	9	13	11	10	3	6	1	4	4	10	2	3	-	4	-	-			
Psychosis syphilogenes	18	7	5	4	2	2	1	-	5	1	3	1	-	-	-	-	-	1	-		
Psychosis ex vitio cerebri	5	4	1	-	-	1	1	1	-	-	1	1	2	1	-	3	-	2			
Psychosis aliae et male definitae	8	6	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	1	2	1		
Non insani	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	14		

¹ I denne rubrikk er også tatt med de ikke sinnssyke. *Non - aliénés y sont inclus.*

Tabell 8. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter diagnoser og sivilstand.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par diagnose et état civil.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont				Ugifte Célibataires				Gifte Mariés				Enkemenn og enker Veufs et veuves				Fraskilte og separerte Divorcés et séparés				
		M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	101	61		40		57		37		4		2		-		1		-		-		-
herav ¹ dont: Kryptogenetiske		15		14																		
Med grovere hjerneskader		1		-																		
Kretiner og mongoloide		-		1																		
Psychosis ex constitutione	192	74		118		35		66		31		40		4		6		4		6		6
herav ¹ dont: Paranoiske		16		15																		
Depressive		26		32																		
Hysteriforme		5		20																		
Psychosis manico-melancholica	125	46		79		21		32		21		40		4		7		4		-		-
herav ¹ dont: Melankoli		14		31																		
Mani og sirkulære former		8		6																		
Konstitusjonell oppstemthet resp. depresjon		1		2																		
Schizophrenia	677	336 ²		341 ³		272		226		56		102		4		6		4		6		5
Psychoses symptomatae	35	10		25		2		13		5		12		1		-		1		2		-
herav ¹ dont: Ved infeksjoner		1		5																		
Ved intoksikasjoner		4		5																		
Ved endokrine forstyrrelser		1		3																		
Ved almensykdommer		2		2																		
Psychosis epileptica	21	11		10		9		7		2		2		-		-		-		-		1
Psychosis alcoholica	21	16		5		7		2		6		2		3		-		-		-		1
Psychosis ex involutione et senio	131	58 ²		73		5		23		41		27		11		22		11		22		1
herav ¹ dont: Vasculære former		13		11																		
Parenchymatøse former		9		13																		
Psychosis syphilogenes	50	35		15		7		1		24		10		4		3		4		3		1
Psychosis ex vitio cerebri	23	10		13		4		4		6		4		-		4		-		4		1
herav ¹ dont: Encefalittiske		2		2																		
Traumatiske		1		-																		
Andre		3		5																		
Psychoses aliae et male definitae	23	14		9		8		4		6		4		-		1		-		1		-
Non insani	40	26		14		16		2		10		7		-		5		-		5		-
herav ¹ dont: Psykopater		5		1																		
Observander		14		1																		
Anare		7		10																		
I alt . Total	1439	697 ³		742 ³		443		417		212		252		31		55		31		55		16

¹ For flere pasienter er diagnosen ikke nærmere oppgitt. *Ce groupement ne comprend pas tous les patients.* ² Herav 1 med uoppgitt sivilstand. *Pour 1 patient l'état civil est inconnu.* ³ Herav 2 med uoppgitt sivilstand. *Pour 2 patients l'état civil est inconnu.*

Tabell 9. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl.
Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile.

Asyl Hospice	Østfold		Akershus		Oslo	Hedmark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder		Vest-Agder		Rogaland		Hordaland	Bergen	Sogn og Fjordane		Møre og Romsdal		Sør-Trøndelag		Nord-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark		Sum Total		Utland ³				
	Bygder ¹	Byer ²	Bygder	Byer		Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer			Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Tyskland	Sverige	DeForente Stater	Ingen hjemstavn ⁴	Ukjent hjemstavn ⁵		
Gaustad	1	2	21	2	5	3	-	4	1	-	-	-	-	1	13	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	30	1	1	-	11	-			
Eg	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	3	28	6	26	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	15	-	-	1	-	-			
Rotvoll	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11	23	3	4	4	1	1	29	19	-	-	-	-	-			
Rønvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	10	-	-	-	-	-				
Reitgjerdet	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	91	10	2	-	-	-	-					
Kriminal-asylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-			
Dikemark	-	1	11	-	148	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	155	-	-	-	1	-	-				
Veum	55	29	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	31	-	-	-	2	-	-					
Blakstad	1	-	51	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	1	2	-	-				
Sanderud	-	-	-	-	79	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79	5	-	-	-	1	1	-	-				
Presteseter	-	-	-	-	-	50	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	1	-	-	-	-	-	-	-				
Lierasylet	-	-	9	-	1	-	1	-	58	26	32	27	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	101	55	-	1	1	1	1	-	-				
Telemark fylkes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-				
Kristiansands ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-				
Dale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	30	-	-	-	-	-	-	-				
Valen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	91	1	6	-	-	-	-	-	-	98	1	-	-	-	-	1	-	-				
Neeven-gården	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	56	15	-	-	-	-	-	18	56	-	-	-	-	-	-	-				
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Opdøl	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Østmarka	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	55	6	-	-	57	6	-	-	-	-	2	-	-				
Oslo hospitals ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	29	25	-	1	57	30	-	-	-	-	-	-	-				
Dedichens	4	1	37	2	12	1	-	2	2	3	3	2	20	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	39	1	1	-	-	-	-	5					
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
I alt Total	62	33	129	4	169	84	5	53	7	62	30	35	30	33	26	30	8	30	10	43	34	94	61	25	4	56	17	54	33	30	4	76	9	18	2	2	1	916	487	2	2	2	20	10

¹ Districts ruraux. ² Villes. ³ L'étranger: Allemagne, Suède, États-Unis. ⁴ Sans domicile. ⁵ Domicile inconnu.

Tabell 10. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter tidligere levevei.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par occupation antérieure.

Livsstilling <i>Profession</i>	I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>				Personer med egen livs- stilling <i>Personnes exerçant une profession</i>		Forsørgede <i>Personnes soutenues</i>									
		H		K		H		K		H		K		H		K	
		M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
1. Jord-, skog- og hagebrukere	234	109	125	77	9	63	1	-	31	53							
2. Husmenn o. a. arbeidere ved jord-, skog- og hagebruk	128	118	10	117	6	3	-	1	1								
3. Fiskere og fangstmenn	41	26	15	23	-	12	-	3	3								
4. Håndverkere	92	63	29	57	-	24	-	6	5								
5. Selvstendige næringsdrivende og høyere funksjonærer	54	28	26	22	7	17	-	6	2								
6. Ingeniører og arkitekter	10	5	5	3	-	5	-	2	-								
7. Maskinister, teknikere o. l.	14	5	9	4	-	9	-	1	-								
8. Underordnede funksjonærer	100	37	63	32	32	24	-	5	7								
9. Sjøfart: skipsførere, styrmenn, maskinister o. l.	16	11	5	9	-	4	-	2	1								
10. Sjøfart: matroser, fyrbøtere o. l.	57	51	6	50	-	4	-	1	2								
11. Industri- og anleggsarbeidere	226	115	111	109	42	56	-	6	13								
12. Andre arbeidere (ikke ved jordbruk og hotell- og kafédrift)	69	44	25	42	3	20	-	2	2								
13. Overordnede i sivil administrasjon	9	5	4	2	-	3	-	3	1								
14. Underordnede i sivil administrasjon	4	2	2	1	-	2	-	1	-								
15. Lærere ved folkeskoler	15	9	6	6	2	4	-	3	-								
16. Jordmødre, sykepleisker o. l.	15	1	14	-	14	-	-	1	-								
17. Kunstnere, journalister o. l.	6	1	5	1	4	1	-	-	-								
18. Annet immaterielt arbeid	31	15	16	12	5	8	1	2	3								
19. Huslig arbeid. Arbeidere ved hotell- og kafédrift	178	1	177	-	174	1	-	1	2								
20. Formuesinntekt, pensjon	27	4	23	4	18	4	-	-	1								
21. Offentlig og veldedig forsørgede	28	13	15	13	15	-	-	-	-								
22. Løsgjengere uten normalt erverv	11	9	2	9	2	-	-	-	-								
23. Livsstilling uoppgitt eller utilstrekkelig angitt	74	25	49	8	15	14	-	17	20								
I alt . Total	1 439	697	742	601	348	278	2	94	116								

1, 2. Agriculture, horticulture et exploitation des forêts. 3. Pêche maritime, pêche à la baleine. 4. Artisans. 5—8. Industrie, commerce et transport par terre. Propriétaires, indépendants et employés. 9, 10. Navigation. 11, 12. Industrie, commerce et transport par terre. Ouvriers. 13—18. Professions libérales et administration publique. 19. Travail domestique. 20. Personnes vivant de leurs revenus. 21. Personnes soutenues par l'assistance publique et privée. 22. Personnes sans travail fixe. 23. Inconnu.

Tabell 11. Direkte gjeninnleggelser. Réadmissions directes.

I. Alle pasienter delt etter siste utskrivningsår. *Tous les patients répartis par année de sortie.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		Utskrevet siste gang. <i>Sortis la dernière fois.</i>																							
				1938		1937		1936		1935		1934		1933		1932		1931		1930		1929		1928 og for		Ukjent <i>Inconnu</i>	
		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
Idiotia et psychosis ex imbecillitate . . .	57	31	26	8	7	9	6	4	4	2	2	1	2	1	-	1	1	2	2	-	1	-	1	3	-	-	-
Psychosis ex constitutione	74	21	53	2	18	3	14	5	2	2	3	2	4	1	2	4	1	1	1	-	1	-	1	1	6	-	-
Psychosis manico-melancholica	119	48	71	12	18	11	19	7	8	2	5	1	4	-	2	-	2	-	2	1	2	1	1	12	7	1	1
Schizophrenia	452	235	217	56	47	63	54	32	20	18	18	14	13	6	17	10	8	4	12	6	7	2	3	21	17	3	1
Psychoses symptomatae	7	4	3	1	1	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis epileptica	10	7	3	2	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis alcoholica	11	9	2	3	-	2	1	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Psychosis ex involuione et senio	33	13	20	4	5	1	5	2	3	1	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	3	3	-	-
Psychosis syphilogenes	28	17	11	9	4	4	2	2	2	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Psychosis ex vitio cerebri	7	4	3	-	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychoses aliae et male definitae	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Non insani	7	3	4	-	2	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
I alt Total	806	393	413	97	106	98	102	54	42	26	29	24	26	9	22	18	12	10	18	8	13	5	7	40	34	4	2

II. Pasienter som har vært utenfor asyl under 1 år, fordelt etter varigheten i måneder.

Patients qui ont été hors des hospices moins d'un an répartis par la durée en mois.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
				M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
		Idiotia et psychosis ex imbecillitate . . .	25	14	11	1	-	1	4	4	3	-	-	3	-	-	1	-	1	1	1	1	-	-	1	2	-
Psychosis ex constitutione	34	5	29	-	5	-	4	-	2	2	2	1	4	-	1	1	4	-	2	-	2	-	2	-	2	1	-
Psychosis manico-melancholica	49	19	30	4	7	1	3	1	3	3	3	1	3	3	2	-	2	1	2	-	-	1	1	2	3	2	1
Schizophrenia	185	98	87	13	5	12	10	13	7	15	9	5	9	9	9	6	9	6	8	5	8	6	4	4	5	4	4
Psychoses symptomatae	3	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis epileptica	3	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis alcoholica	6	5	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-
Psychosis ex involuione et senio	13	4	9	1	-	2	1	-	1	1	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Psychosis syphilogenes	15	10	5	3	1	-	-	-	2	2	-	-	2	-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Psychosis ex vitio cerebri	3	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychoses aliae et male definitae	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Non insani	3	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt Total	340	161	179	23	20	16	23	20	19	25	18	10	19	14	14	10	17	8	13	7	11	9	8	11	11	8	6

Tabell 13. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte.

Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination.

	Direkte utskrivninger. <i>Sorties directes.</i>																Døde <i>Décédés</i>	
	Med off. forpl. etter lov av 5/6-1925 <i>Entretenus pour compte publique d'après la loi du 5/6-1925</i>								Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning <i>Entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique</i>									
	Til eget hjem, slekt- ninger ¹		Til andre private ²		Til syke- hus, fengsler, gamlehjem ³		Til sammen ⁴ <i>Total</i>		Til eget hjem, slekt- ninger ¹		Til andre private ²		Til syke- hus, fengsler, gamlehjem ³		Til sammen ⁵ <i>Total</i>			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
Asyl <i>Hospice:</i>																		
Gaustad	1	2	9	19	-	-	10	21	17	24	-	5	10	1	27	30	7	4
Eg	-	-	8	7	-	-	8	7	21	22	8	5	2	3	33	30	7	7
Rotvoll	2	3	4	9	3	-	9	12	24	21	2	2	4	1	32	25	10	9
Rønvik	4	5	5	-	3	1	12	6	31	32	-	-	1	3	33	35	7	13
Reitgjerdet	1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	2	-	4	-	4	-
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-
Dikemark	-	-	20	45	4	6	24	51	69	90	52	45	1	2	122	137	14	14
Veum	-	-	1	1	-	-	1	1	11	13	-	-	-	-	11	13	8	9
Blakstad	1	-	17	4	-	4	18	8	18	17	1	1	-	-	19	18	3	5
Sanderud	2	3	18	12	4	-	24	15	21	18	2	1	4	2	27	21	6	4
Presteseter	-	3	3	3	1	-	4	6	13	14	-	2	-	-	15	14	7	6
Lierasylet	6	7	18	15	4	5	28	28	47	67	1	5	3	6	53	79	17	27
Telemark fylkes	3	3	3	-	-	1	6	4	1	3	1	-	-	-	2	3	3	5
Kristiansands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	1	3	2	1
Dale	7	5	10	12	-	-	17	17	22	21	2	1	-	1	24	23	4	8
Valen	9	3	27	14	-	2	36	19	41	31	1	-	2	1	44	33	5	15
Neevengården	-	2	4	5	-	2	5	9	27	47	3	6	2	-	33	54	12	11
Rosenberg	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Opdøl	7	3	12	10	1	-	20	13	39	37	1	-	1	-	41	37	10	8
Østmarka	6	4	13	24	1	2	20	30	28	45	-	1	1	1	30	47	8	6
Oslo hospitals	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Dedichens	2	5	8	4	1	1	11	10	39	37	1	-	3	1	43	38	8	10
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
I alt <i>Total</i>	51	48	182	185	22	25	256	259	471	542	76	72	39	22	595	640	150	167

Diagnose:

Idiotia et psychosis ex imbecillitate	2	1	9	26	6	-	18	27	16	15	6	6	2	1	25	22	3	8
Psychosis ex con- stitutione	4	8	8	10	1	5	13	23	50	108	4	8	7	6	62	123	12	5
Psychosis manico- melancholica	1	3	4	6	-	-	5	9	74	94	3	2	1	3	79	99	11	13
Schizophrenia	36	32	141	121	11	16	188	170	249	252	37	36	9	4	301	295	67	80
Psychoses sympto- maticae	-	1	1	-	1	-	2	1	9	15	-	-	1	2	10	17	3	8
Psychosis epileptica	1	-	-	3	-	-	1	3	9	4	2	2	-	-	11	6	5	-
Psychosis alcoholica	1	1	5	-	-	-	6	1	7	4	11	1	2	1	20	-6	2	-
Psychosis ex involu- tionem et senio	1	2	3	11	2	3	6	16	12	22	4	12	7	1	23	35	24	8
Psychosis syphilo- genes	5	-	9	3	1	-	15	3	23	5	6	3	1	-	30	8	19	35
Psychosis ex vitio cerebri	-	-	1	3	-	1	1	4	4	5	1	2	1	-	6	7	2	6
Psychoses aliae et male definitae	-	-	1	2	-	-	1	2	5	2	1	-	-	-	6	2	1	4
Non insani	-	-	-	-	-	-	-	-	13	16	1	-	8	4	22	20	1	-

¹ A sa famille. ² Aux autres particuliers. ³ Aux hospices, prisons etc. ⁴ I summen er tatt med 1 m og 1 k med uoppgitt utskrivningsmåte. ⁵ I summen er tatt med 5 m som er rømt og 4 m og 4 k med uoppgitt utskrivningsmåte. ⁶ 9 hommes et 4 femmes ne sont pas répartis.

Tabell 14. Direkte utskrivninger. Deling etter asyler og etter behandlingens varighet og utfall.

Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement.

Asyl <i>Hospice</i>	Behandlingens varighet <i>Durée du traitement</i>																							Total I alt	Herav utskrevet som <i>Dont</i>																	
	Hele måneder <i>Mois entiers</i>											Hele år <i>Années entières</i>											sinnsyke <i>aliénés</i>		ikke sinnsyke <i>non aliénés</i>																	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21				22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10-14	15-19	20-24	25 +	
Gaustad . . .	-	4	3	9	6	5	4	1	4	3	2	1	2	2	3	1	-	3	-	1	-	-	1	-	42	13	4	3	3	2	2	2	3	3	9	1	-	1	88	58	30	
Eg	-	3	8	12	2	5	2	3	2	2	-	-	2	-	1	1	4	2	1	1	2	-	-	1	39	15	8	1	3	1	-	1	3	-	-	5	1	1	78	56	22	
Rotvoll	2	4	2	5	6	5	3	1	2	1	1	2	-	2	3	3	2	1	-	-	-	-	-	2	34	13	3	3	4	4	1	2	3	1	6	3	-	1	78	48	30	
Rønvik	7	9	7	6	7	12	3	2	5	1	4	2	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	65	6	8	2	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-	1	86	55	31
Reitgjerdet . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	4
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Dikemark	5	21	39	36	31	22	20	15	14	6	17	12	8	8	5	5	3	3	2	3	4	3	2	2	238	48	18	9	3	7	1	2	2	-	5	1	-	-	334	257	77	
Veum	1	4	-	2	3	2	1	-	4	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	17	7	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	10	16	
Blakstad	2	5	5	1	2	3	5	-	2	1	3	3	1	1	1	-	1	1	1	-	2	1	1	-	32	10	4	1	3	1	3	1	1	2	2	1	-	2	63	50	13	
Sanderud	3	5	3	6	4	1	2	1	2	1	1	-	2	-	-	1	2	1	-	-	-	-	1	3	29	10	8	8	4	1	1	-	4	1	7	6	2	6	87	64	23	
Presteseter . . .	-	1	-	2	2	3	3	2	1	1	5	2	-	2	-	1	-	5	2	3	-	-	-	-	22	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	39	23	16
Lierasylet	14	17	8	10	15	13	5	4	5	5	5	3	4	2	1	3	4	3	1	-	2	-	1	1	104	22	17	8	4	5	6	2	2	3	15	-	-	-	188	153	35	
Telemark fylkes	-	-	-	1	2	1	-	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	8	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	15	12	3	
Kristiansands	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	2	2		
Dale	3	7	7	4	6	6	4	1	2	2	2	2	2	2	-	1	1	-	1	1	2	1	-	46	11	6	2	2	3	2	-	-	1	4	3	1	-	81	66	15		
Valen	1	10	24	15	4	8	8	9	4	4	1	3	1	4	1	4	1	2	1	2	-	-	-	91	17	7	3	5	1	2	-	2	2	2	-	-	-	132	84	48		
Neevengården . .	8	9	15	9	4	7	7	6	2	1	1	4	3	2	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1	73	12	5	5	1	3	1	-	-	-	-	1	-	101	75	26		
Rosenberg	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	2		
Opdøl	2	16	17	12	7	7	5	7	3	4	1	-	1	3	-	2	2	2	-	-	-	-	1	1	81	12	7	1	1	1	1	-	2	1	3	1	-	111	63	37		
Østmarka	9	9	9	12	9	13	9	6	8	5	4	-	4	2	-	3	2	-	-	-	-	1	-	93	13	8	2	2	2	1	-	1	1	2	2	-	127	75	52			
Oslo hospitals . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-		
Dedichens	9	18	14	12	14	2	4	2	3	5	2	4	2	2	2	2	1	1	-	-	-	-	-	89	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	102	40	62			
Mollendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
I alt. <i>Total</i>	66	143	162	154	124	116	85	62	65	42	49	38	34	36	21	25	25	29	11	12	14	12	12	9	1106	240	111	50	37	32	23	10	23	15	57	28	5	134	1750	1196	543	

¹ For 11 pasienter er det ikke oppgitt om de er skrevet ut som sinnsyke eller ikke sinnsyke. *Pour 11 patients le résultat n'est pas déclaré.*

Tabell 15. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall.
Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement.

Diagnose <i>Diagnose</i>	Behandlingens varighet <i>Durée du traitement</i>																									Total <i>Total</i>	Herav utskrevet som <i>Dont</i>														
	Hele måneder <i>Mois entiers</i>												Hele år <i>Années entières</i>														I alt	sinnsyk <i>aliénés</i>	ikke sinnsyk <i>non aliénés</i>												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	0					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10-14	15-19	20-24
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	6	7	14	9	5	7	2	7	-	-	2	2	1	2	-	4	3	1	-	1	2	-	-	-	61	14	5	1	4	-	-	-	-	-	4	2	-	1	92	80	12
Psychosis ex constitutione . . .	10	26	29	23	22	10	9	9	6	3	7	6	6	4	2	1	5	4	1	3	2	-	-	1	160	29	15	6	3	4	1	-	-	-	2	-	-	1	221	118	98
Psychosis manico-melancholica .	7	20	21	25	14	18	9	9	3	6	5	2	5	2	3	4	1	3	1	-	3	3	-	1	139	26	11	3	1	2	-	-	1	2	3	3	-	1	192	50	140
Schizophrenia . . .	17	65	61	62	57	64	49	32	45	25	25	22	15	22	15	12	13	17	8	7	6	9	9	6	524	139	65	36	27	19	20	9	17	13	46	23	5	11	954	768	184
Psychoses symptomatice . . .	2	4	6	3	-	4	2	3	2	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	27	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	30	6	24
Psychosis epileptica	1	1	1	3	1	1	1	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	15	2	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	21	13	8
Psychosis alcoholica	2	1	3	6	6	1	2	-	-	2	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	27	4	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	33	25	8
Psychosis ex involutione et senio	4	7	7	9	8	5	3	1	4	1	4	1	2	-	1	3	2	2	1	-	-	-	1	54	12	6	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	1	80	75	3
Psychosis syphilitica	1	1	6	9	6	4	3	1	2	2	1	-	4	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	38	8	4	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	56	41	15
Psychosis ex vitio cerebri	3	3	-	-	2	1	1	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	12	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	15	3
Psychoses aliae et male definitae .	-	1	4	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	11	5	6
Non insani . . .	13	7	10	4	3	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42	-	42	
I alt. <i>Total</i>	66	143	162	154	124	116	85	62	65	42	49	38	34	36	21	25	25	29	11	12	14	12	12	9	1106	240	111	50	37	32	23	10	22	15	57	28	5	14	1750	1196	543

¹ For noen pasienter er det ikke oppgitt om de er skrevet ut som sinnsyke eller ikke sinnsyke. *Pour quelques patients le résultat n'est pas déclaré.*

Tabell 16. Pasienter døde på
Décès dans les hospices. Causes de

Nr.	Dødsårsak Cause de décès	I alt	Total	Derav Dont		Asyl ¹ Hospice ¹													
				M	K	Gautstad	Eg	Rotvoll	Rønvik	Reitgjerdet	Kriminalasylet	Dikemark	Veum	Blakstad	Sanderud	Presteseter	Lierasylet	Telemark fylkes	Kristiansands
1	Tyfus og paratyfus. <i>Fièvre typhoïde ou paratyphoïde</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Erysipelas. <i>Erysipèle</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Tuberkulose i lungar og andre organer. <i>Tuberculose</i>	76	38	38	1	6	3	5	2	-	-	6	-	1	5	9	2	1	-
4	Pyæmi og septikæmi. <i>Pyémie et septicémie</i>	5	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Andre infeksjonssykdommer. <i>Autres maladies infectieuses</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Diabetes. <i>Diabètes sucré</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Andre blod-, ernærings- og indresekresjonssykdommer. <i>Autres maladies du sang, de la nutrition et des gl. endocrines</i>	4	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Akutt encefalitt og purulent meningitt. <i>Encéphalite aiguë et méningite purulente</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Apopleksi, trombose og emboli i hjernen. <i>Hémorragie cérébrale, emboli ou thrombose cérébrale</i>	17	9	8	2	1	2	-	-	-	1	4	-	-	2	3	-	-	-
10	Tabes dorsalis, paralysis generalis og lues cerebri. <i>Tabès dorsalis, paralysie générale et lues cerebri</i>	26	18	8	-	1	2	2	-	-	5	1	1	-	1	1	1	-	-
11	Epilepsi. <i>Épilepsie</i>	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
12	Andre organiske nervesykdommer. <i>Autres maladies organiques du système nerveux</i>	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
13	Andre sinnssykd. <i>Autres maladies mentales</i>	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-
14	Arteriosklerose. <i>Artériosclérose</i>	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-
15	Andre sykdommer i hjerte og kretsløpsorganer. <i>Autres maladies du coeur et de l'appareil circulatoire</i>	21	7	14	1	-	2	-	1	1	2	1	2	-	-	5	-	-	-
16	Plevritt. <i>Pleurite</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
17	Andre sykdommer i åndedretsorganene. <i>Autres maladies de l'appareil respiratoire</i>	68	25	43	4	3	5	5	-	10	-	2	3	2	6	2	1	-	-
18	Diarré og enteritt. <i>Diarrhée et entérite</i>	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
19	Andre sykdommer i fordøyelsesorganene. <i>Autres maladies de l'appareil digestif</i>	15	8	7	1	1	-	1	-	-	4	-	-	1	1	2	-	-	-
20	Cystitt, pyelitt og cystopyelonefritt. <i>Cystite, pyélite et cystopyélonéphrite</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
21	Andre sykdommer i nyrene og uro-genitalorganene. <i>Autres maladies de l'appareil génital</i>	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
22	Kreft o. a. ondartede svulster. <i>Cancer et autres tumeurs malignes</i>	20	10	10	1	1	3	1	1	-	1	1	-	-	3	-	1	-	-
23	Andre svulster. <i>Autres tumeurs</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
24	Senilitet. <i>Sénilité</i>	21	11	10	-	-	1	2	-	1	3	-	-	1	6	1	-	-	-
25	Kroniske forgiftninger. <i>Empoisonnements chroniques</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Selvmord. <i>Suicide</i>	4	3	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
27	Forgiftninger, skader og andre ulykker. <i>Morts violentes</i>	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-
28	Andre dødsårsaker. <i>Autres causes de décès</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Ukjent eller uoppgift dødsårsak. <i>Cause de décès inconnue ou mal définie</i>	6	2	4	1	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	I alt. Total	317	150	167	11	14	19	20	4	2	28	17	8	10	13	44	8	3	-

¹ Fordeling etter asyler og kjønn, se tabell 13. *Répartition par hospice et sexe, voir tableau 13*

Tabell 17. Arbeidsvirksomheten.

Le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices.

Asyl Hospice	Gjennomsnittlig daglig antall arbeidende <i>Moyenne quoti- enne des patients travailleurs</i>			I prosent av middelbelegget <i>En pour-cent de la moyenne quot. des tous les patients</i>			Det gjennomsnittlige daglige antall arbeidende ved de forskjellige arter av arbeid <i>Moyenne quotidienne des patients travaillants, par espèce de travail</i>																				
							Utearbeid			Hjelper til ved asyls drift ellers			Hjelper bare til på sitt eget rom		Håndverk, hånd- arbeid		Enklere mekanisk beskjeftig- else			Kontor- arbeid			Annet arbeid				
	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	
Gaustad	309.4	176.0	133.4	52	54	51	28.0	2.0	52.3	50.2	22.0	29.3	54.0	51.0	17.0	-	-	2.7	0.9	-	-	-	-	-	-	-	-
Eg	156.8	77.7	79.1	46	42	52	20.3	2.2	51.4	30.1	-	-	6.0	46.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rotvoll	195.0	105.0	90.0	59	61	58	55.0	1.0	31.0	26.0	-	-	19.0	63.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rønvik	255.2	132.4	122.8	72	70	75	26.5	2.0	39.2	38.9	-	-	58.2	76.1	8.5	5.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reitgjerdet . .	124.2	124.2	-	65	65	-	10.8	-	57.3	-	-	-	49.8	-	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	-	-
Kriminalasylet .	10.9	10.9	-	48	48	-	0.5	-	2.1	-	-	-	8.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dikemark	433.3	180.7	252.6	52	56	48	27.3	1.8	51.4	52.7	-	-	85.9	196.6	-	-	-	3.8	-	-	-	-	-	12.3	1.5	-	-
Veum	111.4	64.3	47.1	41	40	42	26.9	-	20.6	15.7	-	-	16.8	31.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blakstad	126.2	69.5	56.7	46	43	50	32.6	5.4	31.5	29.2	-	-	4.4	22.1	-	-	-	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sanderud	206.2	116.4	89.8	51	48	56	35.2	1.3	33.7	18.1	-	-	43.9	70.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Presteseter . . .	119.1	78.5	40.6	47	53	38	38.6	1.6	11.9	13.8	-	1.0	27.0	23.5	-	-	-	-	0.7	-	-	-	-	1.0	-	-	-
Lierasylet	492.5	233.2	259.3	75	68	82	80.6	5.5	43.5	25.2	-	-	88.6	180.7	20.5	47.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Telemark fylkes	138.7	84.1	54.6	55	60	49	28.6	-	19.5	10.7	-	-	28.8	43.9	6.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0	-	-
Kristiansands .	14.9	7.2	7.7	58	57	59	-	-	5.0	4.5	-	-	-	-	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-	-
Dale	161.3	78.3	83.0	37	34	40	28.0	0.6	41.8	29.0	0.5	0.7	7.6	41.1	0.3	11.6	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valen	270.5	169.0	101.5	74	67	79	52.3	0.4	35.6	13.6	-	-	70.5	87.5	10.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neevengården . .	134.3	51.6	82.7	36	34	38	17.8	0.8	22.8	25.6	-	26.6	11.0	29.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenberg	29.3	29.3	-	28	28	-	3.1	-	21.3	-	-	-	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.4	-	-
Opdøl	143.2	76.4	66.8	44	44	43	25.2	2.4	22.3	14.0	-	-	10.7	50.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.2	-	-
Østmarken	184.5	90.0	94.5	62	61	63	23.5	-	14.4	6.8	-	-	52.1	87.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo hospitals . .	18.7	-	18.7	27	-	27	-	-	-	11.4	-	-	-	7.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dedichens	31.7	14.0	17.7	28	23	33	3.7	-	5.4	8.6	2.8	1.1	1.7	8.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4	-	-
Mollendal	32.0	17.0	15.0	33	31	37	-	-	16.0	4.0	-	-	1.0	11.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt. Total	3 699.3	1 985.7	1 713.6	53	52	54	564.5	27.0	630.0	428.1	25.3	58.7	645.8	1131.4	64.9	65.3	7.6	1.6	47.6	1.5	-	-	-	-	-	-	-

¹ Filleplukking etc. ² Postbud. ³ Vedhogging. ⁴ Drevplukking.

Tabell 18. Bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon.

Application de moyens coercitifs mécaniques et isolation.

Asyl <i>Hospice</i>	Mekaniske tvangsmidler <i>Moyens coercitifs mécaniques</i>						Isolasjon <i>Isolation</i>										
	Pasienter <i>Nombre de patients</i>		Hele dager	Enkelte timer (under 12)	Timer i alt	Timer pr. 10 000 forpleiningst.	Pasienter <i>Nombre de patients</i>			Hvorfor isolert					Dager <i>Journées</i>	Dager pr. 10 000 forpleiningstd.	
	M	H			K		F	M	H	K	F	Uro etc.	Rømmelyst	Sikkerhets-hensyn			Eget ønske
					1 dag = 12 timer												
Gaustad	-	-	-	-	-	-	62	65	127	-	-	-	-	-	12 816	595	
Eg	36	33	3 426	32 712	73 824	497	30	27	51	-	-	-	-	6	6 689	540	
Rotvoll	7	16	-	17 591	17 591	122	13	10	23	-	-	-	-	-	1 009	84	
Rønvik	28	27	4 337	1 147	53 191	342	16	15	31	-	-	-	-	-	1 418	109	
Reitgjerdet	-	-	-	-	-	-	41	-	16	1	2	-	-	1	22	2 756	397
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	17	-	3	-	-	12	-	2	-	4 007	4 840
Dikemark	41	64	-	36 551	36 551	100	34	60	86	-	-	-	-	8	1 294	43	
Veum	1	-	-	1 336	1 336	11	21	31	50	-	-	-	-	2	5 025	504	
Blakstad	9	22	2 228	5 946	32 682	273	31	20	51	-	-	-	-	-	5 910	592	
Sanderud	30	42	4 943	15 686	75 002	423	25	24	49	-	-	-	-	-	3 814	258	
Presteseter	20	36	4 192	9 482	59 786	533	34	24	49	1	-	-	-	8	4 946	529	
Lierasylet	137	178	5 532	14 789	81 173	281	86	86	172	-	-	-	-	-	2 869	119	
Telemark fylkesasyl	20	18	3 852	9 549	55 773	506	5	7	12	-	-	-	-	-	892	97	
Kristiansands	-	3	-	1 080	1 080	96	-	1	1	-	-	-	-	-	40	43	
Dale	49	80	2 663	756	32 712	170	41	37	73	-	-	4	1	-	7 739	481	
Valen	14	7	765	17 948	27 128	169	6	-	6	-	-	-	-	-	368	28	
Neevengården	-	-	-	-	-	-	44	50	94	-	-	-	-	-	8 901	646	
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	20	-	16	-	-	-	4	-	1 021	264	
Opdøl	15	37	2 524	40 607	70 895	494	4	8	10	-	-	2	-	-	544	46	
Østmarka	15	35	1 131	1 294	14 866	114	2	-	2	-	-	-	-	-	3	-	
Oslo hospitals	-	-	-	-	-	-	-	17	17	-	-	-	-	-	328	130	
Dedichens	23	9	1 416	1 065	18 057	360	-	12	12	-	-	-	-	-	1 223	244	
Møllendal	-	1	28	-	336	8	1	2	3	-	-	-	-	-	702	201	
I alt <i>Total</i>	445	608	37 037	207 539	651 983	213	533	496	954	3	18	8	46	74 314	291		

¹ Omfatter rommelyst og sikkerhets-hensyn.

Tabell 19. Utdrag av

Relevé des dépenses et des

	Gaustad		Eg		Rotvoll		Rønvik		Reitgjerdet	
	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt.	Pr. forplei- ningsdag
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i> <i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	531 947	2.45	311 240	2.52	311 651	2.57	335 781	2.62	270 930	3.88
Kosthold	249 679	1.15	124 251	1.01	111 808	0.92	113 834	0.89	71 334	1.02
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	10 177	0.05	5 481	0.04	4 936	0.04	4 998	0.04	5 500	0.08
Vedlikehold av bygnin- ger etc.	37 068	0.17	23 377	0.19	18 238	0.15	15 977	0.13	15 958	0.23
Inventar	27 560	0.13	15 430	0.12	15 191	0.12	17 234	0.13	8 989	0.13
Lys og brensel	104 477	0.48	47 852	0.39	59 075	0.49	77 434	0.60	32 911	0.47
Medisinske fornødenheter	6 968	0.03	7 013	0.06	5 498	0.05	7 454	0.06	3 015	0.04
Kontorutgifter	3 009	0.01	2 095	0.02	3 225	0.03	3 553	0.03	3 070	0.04
Vask og renhold	14 460	0.07	6 183	0.05	9 251	0.08	8 809	0.07	11 759	0.17
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . .	42 842	0.19	17 753	0.14	37 234	0.30	41 380	0.32	26 498	0.38
Jordbruk, gartneri etc. . .	158 601	0.73	46 470	0.38	74 871	0.62	52 035	0.41	48 464	0.69
Andre utgifter	18 912	0.09	6 307	0.05	43 081	0.36	8 239	0.06	17 490	0.25
Tilsammen <i>Total</i>	1205700	5.55	613 452	4.97	694 059	5.73	686 728	5.36	515 918	7.38
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i> <i>Recettes</i>										
Emolumenter	106 042		37 295		45 839		34 699		21 882	
Kosthold	17 394		6 183		9 145		3 440		1 599	
Jordbruk, gartneri etc. . .	162 683		55 519		78 931		59 201		55 905	
Arbeidsvirksomheten . . .	14 463		3 634		6 654		14 038		10 911	
Andre inntekter	15 980		1 013		10 893		3 529		387	
Tilsammen <i>Total</i>	316 562	1.46	103 644	0.84	151 462	1.25	114 907	0.90	90 684	1.30
Ordinære utgifter, netto <i>Dépenses ordinaires, net</i>	889 138	4.09	509 808	4.13	542 597	4.48	571 821	4.46	425 234	6.08
Pr. bespist individ pr. dag kom kostholdet på ca.		0.84		0.78		0.68		0.73		0.87

¹ Par jour de traitement.

regnskapene for 1937/38.

recettes des hospices 1937/38.

Kriminal- asylet		Dikemark		Veum		Blakstad		Sanderud		Presteseter	
I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
74 409	8.24	1357588	4.49	186 114	2.24	177 445	1.78	298 611	2.02	157 411	1.74
10 040	1.11	417 428	1.38	84 269	1.01	107 564	1.08	158 985	1.08	98 887	1.09
2 550	0.28	10 981	0.04	3 849	0.05	4 594	0.05	7 913	0.05	3 369	0.04
2 042	0.23	59 212	0.20	10 018	0.12	14 962	0.15	28 219	0.19	7 132	0.08
750	0.08	46 627	0.15	10 307	0.12	13 652	0.14	24 336	0.16	11 236	0.12
4 871	0.54	181 778	0.60	44 009	0.53	27 446	0.28	52 365	0.35	47 909	0.53
1 099	0.12	51 263	0.17	3 209	0.04	3 579	0.04	6 671	0.04	5 931	0.07
620	0.07	7 488	0.02	2 139	0.03	2 438	0.02	2 553	0.02	2 016	0.02
2 533	0.28	33 099	0.11	5 560	0.07	6 468	0.06	10 545	0.07	5 331	0.06
2 217	0.25	70 154	0.23	11 992	0.14	20 709	0.20	54 127	0.36	9 902	0.11
-	-	115 265	0.38	51 011	0.61	67 505	0.68	77 450	0.52	50 923	0.56
1 950	0.22	54 086	0.18	3 644	0.04	6 935	0.07	13 621	0.09	9 004	0.10
103 081	11.42	2404969	7.95	416 121	5.00	453 297	4.55	735 396	4.95	409 051	4.52
1 061		295 980		27 198		23 816		39 760		27 234	
-		3 400		10 298		3 370		1 677		6 586	
-		132 638		52 881		72 234		84 173		62 766	
5 092		21 400		2 120		2 807		7 413		31 591	
38		175		3 166		2 734		1 538			
6 191	0.69	453 593	1.50	95 663	1.15	104 961	1.05	134 561	0.91	128 177	1.42
96 890	10.73	1951376	6.45	320 458	3.85	348 336	3.50	600 835	4.04	280 874	3.10
	1.03		0.95		0.79		0.89		0.89		0.88

Tabell 19 (forts.). Utdrag av

	Lierasylet		Telemark fylkesasyl		Kristiansands		Dale		Valen	
	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>										
<i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	620 732	2.58	180 107	1.95	³ 25 992	2.85	302 386	1.93	269 300	2.02
Kosthold	258 844	1.07	96 340	1.05	³ 19 060	2.09	158 131	1.01	157 274	1.18
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	13 432	0.06	3 830	0.04	-	-	3 609	0.02	3 945	0.03
Vedlikehold av bygnin- ger etc.	34 528	0.14	26 074	0.28	3 275	0.36	20 464	0.13	13 080	0.10
Inventar	11 632	0.05			766	0.08			26 917	0.20
Lys og brensel	114 893	0.48	41 547	0.45	¹ 3 431	0.38	58 571	0.37	43 161	0.32
Medisinske fornødenheter	11 052	0.05	3 081	0.04	-	-	10 102	0.06	10 531	0.08
Kontorutgifter	5 594	0.02	1 185	0.01	-	-	1 929	0.01	2 658	0.02
Vask og renhold	14 446	0.06	4 833	0.05	-	-	4 951	0.03	4 505	0.03
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten .	83 915	0.24	15 806	0.17	² 1 063	0.12	² 34 499	0.22	35 611	0.27
Jordbruk, gartneri etc. .	103 763	0.43	47 923	0.52	-	-	35 117	0.22	41 477	0.31
Andre utgifter	30 344	0.13	5 609	0.06	1 024	0.11	23 111	0.15	21 371	0.16
Tilsammen <i>Total</i> . . .	1303175	5.31	426 335	4.62	54 611	5.99	652 870	4.15	629 830	4.72
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i>										
<i>Recettes.</i>										
Emolumenter	73 844		25 444		⁴ -	-	38 727		61 789	
Kosthold	777		10 320		⁴ -	-	10 999		20 191	
Jordbruk, gartneri etc. .	114 682		43 702		-	-	53 504		47 029	
Arbeidsvirksomheten . .	15 066		5 354		-	-	859		51 413	
Andre inntekter	11 510		96		-	-	95		14 403	
Tilsammen <i>Total</i> . . .	215 879	0.90	84 916	0.92	-	-	104 184	0.66	194 825	1.46
Ordinære utgifter, netto <i>Dépenses ordinaires, net</i>	1087296	4.41	341 419	3.70	54 611	5.99	548 686	3.49	435 005	3.26
Pr. bospist individ pr. dag kom kostholdet på ca. .		0.85		0.77		2.00		0.74		0.83

¹ Herunder renhold. ² Herunder bare kleshold. ³ Nettobeløp. ⁴ Se note 3. ⁵ Regnskapet

regnskapene for 1937/38.

Neevengården		Rosenberg		Opdøl		Østmarka		Oslo hospitals		Dedichens		Møllendal ⁵	
I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
³ 219 115	1.61	³ 69 270	1.79	³ 150 204	1.26	258 971	2.39	³ 56 377	2.11	³ 142 440	3.41	³ 54 831	1.57
³ 170 099	1.25	³ 39 834	1.03	127 844	1.07	91 784	0.85	³ 31 593	1.18	³ 113 409	2.72	³ 33.425	0.96
4 005	0.03	1 565	0.04	3 500	0.03	4 722	0.04	1 244	0.05	1 534	0.04	2 000	0.06
36 274	0.27	7 992	0.21	12 117	0.10	27 528	0.25	1 676	0.06	39 617	0.94	8 795	0.25
22 148	0.16	5 740	0.15	15 931	0.14	17 072	0.16	2 567	0.09	-	-		
48 772	0.36	7 485	0.19	37 479	0.31	51 088	0.47	13 764	0.51	19 559	0.47	8 345	0.24
11 413	0.08	199	0.01	4 598	0.04	6 561	0.06	1 017	0.04	9 561	0.23	490	0.01
2 170	0.02	338		4 023	0.03	1 044	0.01	-	-	1 121	0.03	848	0.02
8 410	0.06	1 815	0.05	7 481	0.06	6 000	0.05	2 914	0.11	10 849	0.26	1 972	0.06
² 27 642	0.20	² 9 504	0.24	25 785	0.22	22 367	0.21	² 429	0.02	-	-	12 715	0.36
100 309	0.74	-	-	30 462	0.25	28 989	0.27	-	-	-	-	-	-
39 891	0.29	2 032	0.05	14 225	0.12	28 037	0.26	2 275	0.09	-	-	8 050	0.23
690 248	5.07	145 774	3.76	433 649	3.63	544 163	5.02	113 856	4.26	338 090	8.10	131 471	3.76
⁴ -	-	⁴ -	-	⁴ -	-	30 235	-	⁴ -	-	⁴ -	-	⁴ -	-
⁴ -	-	⁴ -	-	8 443	-	1 215	-	⁴ -	-	⁴ -	-	⁴ -	-
102 983	-	-	-	31 943	-	37 687	-	-	-	898	-	-	-
-	-	-	-	5 154	-	6 854	-	-	-	-	-	-	-
2 683	-	543	-	3 935	-	518	-	-	-	-	-	-	-
105 666	0.78	543	0.01	49 475	0.41	76 509	0.70	-	-	898	0.02	-	-
584 582	4.29	145 231	3.75	384 174	3.22	467 654	4.32	113 856	4.26	337 192	8.08	131 471	3.76
	0.95		0.83		0.83		0.75		0.90		1.73		0.81

for kalenderåret 1938.

Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av $\frac{5}{6}$ 1925, og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1938.¹

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État d'après la loi du $\frac{5}{6}$ 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1938.¹

Hjemstavn <i>Domicile</i>	Sinnssyke <i>Nombre des aliénés</i>		Utgifter <i>Frais totaux</i> kr.	Hjemstavn <i>Domicile</i>	Sinnssyke <i>Nombre des aliénés</i>		Utgifter <i>Frais totaux</i> kr.
	I alt <i>Total</i>	Derav på asyl ² <i>Dont dans les hospices</i>			I alt <i>Total</i>	Derav på asyl ² <i>Dont dans les hospices</i>	
Østfold Byer. <i>Villes</i> Bygder. <i>Distr. rur.</i>	839	455	923 882	Rogaland Byer Bygder	905	495	879 725
	252	128	268 052		466	260	465 976
	587	327	655 830		439	235	413 749
Akershus Byer Bygder	930	600	422 802	Hordaland	1 004	432	868 269
	10	9	18 195		699	453	784 653
	920	591	404 607	Bergen			
Oslo	1836	1351	1 841 598	Sogn og Fjordane Byer Bygder	474	224	484 709
Hedmark Byer Bygder	722	469	807 765		-	-	-
	33	23	37 546	474	224	484 709	
	689	446	770 219	Møre og Romsdal Byer Bygder	841	481	748 227
Opland Byer Bygder	537	393	559 239	203	157	217 942	
	41	30	47 563	638	324	530 285	
	496	363	511 676	Sør-Trøndelag Byer Bygder	760	480	803 669
Buskerud Byer Bygder	732	515	784 256	268	197	309 876	
	197	133	202 640	492	283	493 793	
	535	382	581 616	Nord-Trøndelag Byer Bygder	358	184	338 263
Vestfold Byer Bygder	787	510	825 367	34	19	30 012	
	266	175	291 011	324	165	308 251	
	521	335	534 356	Nordland Byer Bygder	910	457	749 737
Telemark Byer Bygder	847	444	919 866	86	55	85 889	
	248	126	275 935	824	402	663 848	
	599	318	643 931	Troms Byer Bygder	470	183	375 596
Aust-Agder Byer Bygder	417	162	394 098	66	34	70 906	
	100	34	100 027	404	149	304 690	
	317	128	294 071	Finnmark Byer Bygder	325	110	247 555
Vest-Agder Byer Bygder	553	233	542 280	57	24	50 409	
	168	95	187 450	268	86	197 146	
	385	138	354 830	Riket i alt Byer Bygder	14 946	8 631	14 301 556
					5 030	3 303	5 285 680
					9 916	5 328	9 015 876

¹ I tabellen er ikke tatt med utlendinger og hjemstavnsløse sinnssyke. *Le tableau ne comprend pas étrangers et aliénés sans domicile.*

² Sinnssyke som enten hele året eller i en del av året har vært forpleid i asyl. Hammerfest pleiehjem er her regnet som asyl. *Aliénés traités toute l'année ou part de l'année dans un hospice d'aliénés (Hammerfest pleiehjem incl.)*

Tilleggstabell 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1938 etter oppgaver fra de offentlige leger.

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1938.

Forpleiningssted <i>Préfectures ou traités</i>	Pr. ¹ / ₁ 1938			Tilgang i året			I alt behandlet i året			Avgang i året			Pr. ³¹ / ₁₂ 1938			Heit nye tilfelle			Døde				
	I alt		Derav Dont	Entrés			Traités pendant l'année			Sortis			I alt		Derav Dont	Cas nouveaux			Décédés				
	Total			M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K		F	M	H	K	F	M	H	K
				M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F
Ostfold	267	107	160	16	17	123	177	22	20	258	101	157	10	7	7	6							
Akershus	759	365	394	56	95	421	489	49	59	802	372	430	4	4	11	14							
Oslo	9	4	5	2	2	6	7	1	3	9	5	4	-	-	-	-							
Hedmark	160	67	93	24	27	91	120	11	12	188	80	108	8	10	3	5							
Opland	147	84	63	15	11	99	74	5	6	162	94	68	-	-	-	-							
Buskerud	677	307	370	89	58	396	428	44	54	726	352	374	6	10	13	13							
Vestfold	178	75	103	16	14	91	117	12	18	178	79	99	4	4	3	7							
Telemark	245	105	140	12	16	117	156	21	22	230	96	134	7	5	6	9							
Aust-Agder	198	83	115	16	20	99	135	16	16	202	83	119	5	10	4	4							
Vest-Agder	243	131	112	27	15	158	127	10	7	268	148	120	9	7	3	2							
Rogaland	488	230	258	47	38	277	296	25	18	530	252	278	14	15	3	3							
Hordaland	821	316	505	50	57	366	562	32	49	847	334	513	14	26	6	22							
Bergen	9	5	4	1	3	6	7	2	4	7	4	3	-	-	-	-							
Sogn og Fjord.	229	102	127	16	14	118	141	21	12	226	97	129	9	6	4	4							
Møre og Romsdal	352	172	180	24	26	196	206	19	21	362	177	185	4	10	5	9							
Sør-Trøndelag	257	120	137	20	41	140	178	22	17	279	118	161	1	5	6	7							
Nord-Trøndelag	170	84	86	9	12	93	98	14	18	159	79	80	3	2	4	2							
Nordland	429	218	211	33	36	251	247	21	26	451	230	221	19	20	7	12							
Troms	190	87	103	12	17	99	120	7	10	202	92	110	10	5	1	4							
Finnmark	260	129	131	49	30	178	161	41	29	269	137	132	26	17	4	4							
I alt Total	6088	2791	3297	534	549	3325	3846	395	421	6355	2930	3425	153	163	90	127							
Herav i pleiehjem Dont dans maisons d'aliénés																							
Tune	48	26	22	3	1	29	23	2	-	50	27	23	3	1	-	-							
Stav	83	-	83	-	4	-	87	-	6	81	-	81	-	-	-	1							
Hokksund	31	-	31	-	-	-	31	-	-	31	-	31	-	-	-	-							
Haugesund	14	-	14	-	3	-	17	-	3	14	-	14	-	2	-	-							
Floen	41	12	29	2	3	14	32	2	2	42	12	30	1	3	-	-							
Hammerfest	88	44	44	21	17	65	61	24	18	84	41	43	11	11	1	1							
I alt Total	305	82	223	26	28	108	251	28	29	302	80	222	15	17	1	2							

Tilleggstabell 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1938.

Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1938.

Fylker <i>Préfectures</i>	Utstedte sinnssykeerklæringer i året <i>Nombre des personnes déclarées aliénées</i>					Av de erklærte sinnssyke i året ble innlagt på asyl <i>Dont reçus dans les hospices</i>				
	I alt <i>Total</i>	M	H	K	F	I alt <i>Total</i>	M	H	K	F
Østfold	122	63		59		94	49		45	
Akershus	150	67		83		121	53		68	
Oslo	332	146		186		296	128		168	
Hedmark	99	51		48		90	47		43	
Opland	64	32		32		58	28		30	
Buskerud	106	45		61		81	36		45	
Vestfold	74	40		34		57	31		26	
Telemark	73	31		42		48	21		27	
Aust-Agder	58	30		28		34	19		15	
Vest-Agder	67	30		37		41	18		23	
Rogaland	133	64		69		93	42		51	
Hordaland	130	63		67		97	56		41	
Bergen	106	56		50		100	53		47	
Sogn og Fjordane	52	22		30		28	10		18	
Møre og Romsdal	107	50		57		92	45		47	
Sør-Trøndelag	111	54		57		89	41		48	
Nord-Trøndelag	45	20		25		38	16		22	
Nordland	117	64		53		68	38		30	
Troms	47	20		27		17	7		10	
Finnmark	43	27		16		25	14		11	
I alt <i>Total</i>	2 036	975		1 061		1 567	752		815	

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX. (Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX. Trykt 1939 (forts. suite):

- Nr. 161. Telegrafverket 1937—38. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 162. Fagskolestatistikk 1935/36—1937/38. (*Écoles professionnelles.*)
— 163. Norges postverk 1938. (*Statistique postale.*)
— 164. Bedriftstillingen 9. oktober 1936. Annet hefte. Fylker, herreder, byer og enkelte industristrøk. Sær oppgaver om hoteller, biltrafikk, skipsfart. (*Recensement d'établissements. II. Les établissements dans les différents districts du Royaume. Données spéciales sur hôtels, automobiles et navigation.*)
— 165. Skattestatistikken 1938/39. (*Répartition d'impôts.*)
— 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1937. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 167. Det sivile veterinærvesen 1937. (*Service vétérinaire civil.*)
— 168. Industriarbeidertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie etc.*)
— 169. Forbruket av trevirke på gårdene 1936/37. (*Consommation de bois sur les fermes 1936/37.*)
— 170. Arbeidstiden m. v. i jordbruk og gartneri 1939. (*Durée du travail etc. dans l'agriculture et les entreprises horticoles.*)
— 171. Folkemengdens bevegelse 1937. (*Mouvement de la population.*)
— 172. Norges fiskerier 1937. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 173. Norges Handel 1938. (*Commerce.*)
— 174. Norges private aksjebanker og sparebanker 1938. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 175. Bedriftstillingen 9. oktober 1936. Tredje hefte. Oversikt over tellingsresultatene. De økonomiske enheter. (*Recensement d'établissements III. Aperçu général. Les unités économiques.*)
— 176. Norges bergverksdrift 1938. (*Mines et usines.*)
— 177. Norske skip i utenriksfart 1937. (*Navigation extérieure de la marine marchande norvégienne en 1937.*)
— 178. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1937. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical 1937.*)
— 179. Det sivile veterinærvesen 1938. (*Service vétérinaire civil.*)
— 180. Meieribruket i Norge 1938. (*L'industrie laitière de la Norvège 1938.*)
— 181. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30 juni 1939. (*Dette etc. des communes.*)
— 182. Forsikringsselskaper 1938. (*Sociétés d'assurances.*)
— 183. Rekruttering 1937. (*Recrutement.*)
— 184. Syketrygden 1938. (*Assurance-maladie nationale.*)

Trykt 1940.

- Nr. 185. Skolestatistikk 1936—37. (*Instruction publique.*)
— 186. Norges jernbaner 1938—39. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 187. Kriminalstatistikk 1937 og 1938. (*Statistique de la criminalité pour les années 1937 et 1938.*)
— 188. Norges industri 1938. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 189. Skattestatistikken 1939—40. (*Répartition d'impôts.*)
— 190. Telegrafverket 1938—39. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 191. Jordbrukstillingen 20 juni 1939. Første hefte. Arealet, husdyrholdet m. v. Herredsvise oppgaver. (*Recensement du 20 juin 1939. I. La superficie, animaux domestiques etc.*)

- Nr. 192. Folkemengdens bevegelse 1938. (Mouvement de la population).
— 193. Sinnssykeasylenes virksomhet 1938. (Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1938.)
-

Det Statistiske Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:
Statistisk Årbok for Norge, siste årgang 1939. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Statistisk-økonomisk oversikt, siste årgang 1939. (*Aperçu de la situation économique en 1939.*)
Statistiske Meddelelser. Trykkes månedvis. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedvis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. A s c h e h o u g & C o., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:
Statistisk Årbok 1914—1916, 1919, 1920, 1926—1930 og 1934.
Norges Handel 1911—1915, 1921 og 1929.

29. juni 1940.